

MİMARLAR ODASI BÜLTENİ

UNION OF THE CHAMBERS OF CYPRUS TURKISH ENGINEERS AND ARCHITECTS
CHAMBER OF ARCHITECTS BULLETIN

İÇİNDEKİLER:

* SOHBET	1
Hüseyin İNAN	
* ODA HABERLERİ	2
Ahmet Y. BAĞÇECİ	
* KTMMOB'DEN HABERLER	2
Kadri FELLAHOĞLU	
* AYIN KONUSU	3
TÜRK DEVLETLERİ ARASINDA	
1. İŞBİRLİĞİ KONFERANSI "ÇEVRE 92"	
Tamer GAZİOĞLU	
* ODAMIZDAN PORTRELER	8
Y. Müh. Mimar Artan İLGAR	
Derleyenler: Sergül HAMİDİ-Funda YEŞİLADA	
* AYIN TARTIŞMASI (1)	13
BİR AÇIK OTURUMDAN İZLENİMLER	
Derleyenler: Hasan YÜCEL	
Yeşim FERİDUN	
* AYIN TARTIŞMASI (2)	15
YAPILAŞMIŞ ÇEVRE SORUNLARI	
Hüseyin İnan	
* OKURLARLA DEKLANŞÖR OLTASI	17
Ezcan ÖZSOY	
* SUMMARY	22
Yeşim FERİDUN	
* İSTATİSTİKLER	23
Derleyenler: Turgay SALİHOĞLU-Emre GÜNCE	
* MALZEME VE İŞÇİLİK MALİYETLERİ	24
Derleyenler: Hasan YÜCEL-Ekrem Z.BODAMYALIZADE	

Yeni katılımlarla güçlenen Mimarca genç meslektaşlarımızın dinamizminin ürünü olan yeni içeriği beğeni kazanmıştır. Mimarca'nın dördüncü yılına girmesi ile meslek bültenleri arasında kesintisiz yayınlama özelliğini sürdürmektedir. Bunun devamını sağlamak için bültene sahip çıkmak bizim ve özellikle genç üyelerimizin kaçınılmaz bir ödevi olmalıdır.

Geçtiğimiz sayıdan itibaren yayınlamaya başladığımız Abone formları ile bizlerin dışında MİMARCA'ya ilgi duyanları hemen abone kaydetme görevini severek üstleneceğinize eminiz. Abone kaydı ile temin edilecek gelirden çok Mimarca'nın daha çok kişi tarafından okunması bizim açımızdan önem taşımaktadır.

Yeşil Barış Hareketi tarafından düzenlenen "Çevre 92" açık oturumda belirttiğimiz odamızın görüşlerine Türk devletleri arasında yapılacak 1. İlimi İşbirliği Konferansı "Çevre 92"de plansız yapılaşmanın nedenleri ve çevreye etkilerini planlama ve uygulama açısından irdeleyeceğiz. Bu çalışmamız sürdürülmektedir.

Mimarlar Odası'nın çevreye olan duyarlılığı ve yıllardan beri sürdürdüğü bu çalışmalar ile toplumda kendisini kabul ettirmiş bir örgüt olup bu yöndeki çalışmalarında çevre ile ilgili faaliyet sürdüren örgütlerin oluşturduğu Çevre Koordinasyon Komitesine katıldı. Bu örgütlerle birlikte koordineli çalışarak çevre konusunda toplum bilincinin yaratılmasında görüşlerinizi savunacağız.

Serbest çalışan üyelerimizin iş ve ekonomik sorunları giderek büyümektedir. Bu sorun yetkililerin bilgisine defalarca getirdiğimiz halde, hala daha devlet kurumları kısıtlı kadroları ve imkanları ile tüm işleri kendi kendileri yapmaya çalışmakta veya yurt dışından getirilen ve ülkemiz koşullarına göre araştırma yapılmayan projeler hazırlanmaktadır. Bu tutum bize göre yanlıştır. Üstelik yasalarımıza aykırıdır.

Örneğin: İskan Bakanlığının yurt dışında yaşayan Türklere yönelik hazırlamayı tasarladığı tip villa projesi gibi üyelerimizin büyük bir çoğunluğunun gelir elde ettiği bu alana el atılması, hatta düşünülmesi bile biz mimarlara yönelik ağır bir darbedir.

Aynı şekilde Eğitim Bakanlığının öğrenci yurdu ve öğretmen evi projeleri yanında devlet ve yerel kuruluşlar ihtiyaçları olan tesis veya kompleksleri yarışmalarla yurt içinde yapma yerine, kendileri yapmayı veya yurt dışında yaptırmayı alışkanlık haline getirmişlerdir.

Bu tür düşünce veya uygulamalara artık son verilmesini beklemekteyiz. Durdurmak için de savaşım vereceğiz. Biz teknik elemanların yaşamlarını sürdürebilmemiz için tüm meslektaşlarımızın görevi: "Öncelikle politikacıların bilinçlendirilmesi ve ülkemizdeki teknik kadroların bu uygulamalar yapabilecek düzeyde olduğunun vurgulanması olmalıdır."

Çalışmalarınızda başarılar...

ODA HABERLERİ

Sayın üye;

Oda yönetim kurulumuzun 4 kez toplandığı 28 Nisan-25 Mayıs 92 tarihleri arasındaki dönem içinde

● Türk Devletleri Arasında 1. İlmî İşbirliği Konferansı "Çevre 92"de "KKTC'de plansız yapılaşmanın nedenleri, etkileri ve çözüm ilkeleri" konusunda Oda Başkanımız Hüseyin İnan, Hasan Yücel ve Ezcan Özsoy'dan oluşan üç kişilik bir komite 22-24 Haziran tarihinde Atatürk Kültür Merkezinde bildiri sunmak için hazırlıklarını tamamlamışlardır.

● 29 Mayıs 92 tarihinde Yeşil Banş Hareketi tarafından Atatürk Kültür Merkezinde düzenlenen "Çevre 92" adlı açık oturuma Oda Başkanı

Hüseyin İnan katılıp görüşlerini sunmuştur.

● Kuzey Kıbrıs'ta faaliyet gösteren çevre ile ilgili tüm kurumlar kendi aralarında koordine sağlamak amacıyla oluşturdukları "Çevre Koordinasyon Komitesi"ne asli üye olarak katıldık odamızı temsilen ilk toplantıya üyemiz Turgay Salihoğlu katılmıştır. Bu komitede yer alan örgütlerle birlikte "Çevre Bilincini" topluma yaymak ve tüm konularda koordineli bir şekilde hareket etmek amacı ile çalışacağız.

● Bayrak Radyo Televizyon Kurumu tarafından düzenlenen "Çevre" konulu panelde yönetim kurulu üyemiz Ezcan Özsoy Çevre Koordinasyon Komitesinde odamızı temsilen katılmış ve görüşlerini sunmuştur.

● 25 Mayıs tarihinde Uluslararası Çağdaş Kadın Sanatçılar Birliği UFACSI'nın konuğu olarak adamızda bulunan Chicago Üniversitesi öğretim görevlilerinden Prof. Gordon J. ALT ünlü Amerikalı Mimar Frank Lloyd Wright'ı ve eserlerini anlattığı konferansta Wright'ın çalışmalarındaki Osmanlı Mimarisi ile benzerliklerini anlatmıştır.

Her mimarın çok iyi bildiği Wright'ı çok değişik yönleri ile tanıma fırsatı bulduğumuz slide gösterisinin de yer aldığı konferans beğeni ile izlenmiştir. Konferans Şehir Planlama Daiesi Müdürü Sayın Ahmet S. Örek tarafından anında Türkçeye çevrilmiştir.

KTMMOB'DEN HABERLER

Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 33. Dönem Olağan Genel Kurulunu 25.4.1992 tarihinde yığinsel bir katılımı ile gerçekleştirildi.

Yeni çalışma dönemi için oluşan birimler birtakım temas ve etkinlikleri hayata geçirmeye çalışacaktır.

Yaklaşık iki aya yakın bir süre içerisinde gerçekleştirilen etkinlikleri sizlere HABER şeklinde aktarmaya çalışacağız.

● KTMMOB'nin yapısalılığı içerisinde yer alan tüm meslek odalarının da katılımcı görüşleri alınarak; öncelikler sırasına göre 1992-93 çalışma programı belirlendi.

● Devlet üst düzey yetkililerinden, Cumhurbaşkanı Rauf R. Denktaş'a, Meclis Başkanı Hakkı Atun'a Başbakan Derviş Eroğlu'na ve Ticaret ve Sanayi Bakanı Erdal Onurhan'a nezaket ziyaretleri gerçekleştirildi.

● Ülkemiz siyasi partilerinden sırasıyla YKP, UBP, TKP ve CTP genel merkezlerine nezaket

ziyaretleri gerçekleştirildi.

● Doğu Akdeniz Üniversitesi Politeknik Okulu yetkilileri ile karşılıklı iki kez toplantı düzenlendi. Gerçekleştirilen tüm temaslarda, ilgililer ile görüş alışverişleri yapıldı. KTMMOB'nin politik, sosyal, teknik ve ekonomik konulardaki istem ve görüşleri yetkililere aktarıldı.

Özellikle Standartlar Yasasının olmayışından dolayı "STANDARTLAR ENSTİTÜSÜ"nün oluşum gerekleri vurgulandı. Tüzük ve yönetmelikleri onaylanmayan meslek odalarının tüzük ve yönetmeliklerinin en kısa sürelerde onaylanıp yasal bir statüye kavuşturulmaları yönündeki istemlerimiz dile getirildi.

● 26.5.1992 tarihinde KTMMOB yönetim kurulu altı kişilik bir heyet ile, Gazi Mağusa'da ikamet eden 24 üyemizin katılımı ile bir sohbet toplantısı gerçekleştirildi.

G. Mağusa'da sosyal ve teknik hizmetler verebilecek lokal binasının sağlanması için araştırma yapmak

üzere; Mim. Osman Saner, Mim. İsmail Kaleli ve İnş.Müh. Servet Erozan'dan oluşan üç kişilik bir komite oluşturuldu.

Komitenin lokal binası konusunu değişik şartlar çerçevesinde etüd ederek yirmi gün içerisinde merkeze bilgi aktarmaları kararı alındı. Daha sonra mesleki uygulamalara yönelik üyelerimizden gelen görüşler çerçevesinde sorunlar tartışıldı.

● KTMMOB genel merkez lokali işletmecilik ve genel düzenleme açısından ele alınarak zemin katın sosyal amaçlı, üst kat salonunun ise teknik amaçlara yönelik düzenlenebilmesi için lokal sorumlusu Mimar Hasan Yücel'in sorumluluğunda çalışmalar başlatıldı.

● Mimarca'nın örgütümüz bünyesinde, gün geçtikçe ileri boyutlara ulaşan, gelişen ve sürekli iyiye doğru değişim gösteren yayın politikasından dolayı bugünlere gelmesinde katkı koyan ve koymaya devam eden herkesi kutlar başarılı çalışmalarımızın sürekliliğini dilerim.

TÜRK DEVLETLERİ ARASINDA 1. İLMİ İŞBİRLİĞİ KONFERANSI - ÇEVRE'92

Son yıllarda, çevrenin gittikçe kirlendiği, sanayinin çevreye olumsuz etkiler yaptığı, ekolojik dengenin bozulmaya başladığı, ozon tabakasının zedelendiği, yağmur ormanlarının bilinçsiz bir şekilde kıyırma uğratıldığı, su ve havanın büyük oranlarda kirlendiği, bazı bitki ve hayvan türlerinin yok olmaya başladığı, yenilemeyecek kaynakların gittikçe azaldığı, dünya nüfusunun hızla arttığı, kalkınma çabalarının çevre ile yoğun bir etkileşim içerisinde olduğu, çevre konusunun ulusal sınırları aşmış olduğu, önlem alınmadığı takdirde insanlığı ciddi tehlikelerin beklediği ve benzeri konular yoğun bir şekilde gündeme getirilmekte ve tartışılmaktadır. Genelde çevre duyarlılığının gittikçe artması, çevre konuları ile ilgili olarak uluslararası politik, ekonomik ve bilimsel toplantı, çalışma ve tartışmaların yoğunlaşmasına neden olmuştur.

Bunların bir sonucu olarak Dünya Bankası her yıl yayınlanmakta olan "Dünya Kalkınma Raporu"nun bu yılki sayısını çevre konusuna ayırmıştır. Rio de Janeiro kentinde yapılan, uluslararası çevre etkinlikleri, bu güne kadar çevre konusu ile olarak gerçekleştirilmiş olanların en kapsamlısı ve en beklentili olmuştur. Bu etkinliklere tüm dünya ülkelerinden on binlerce bilim adamı, çevreci, basın, mencubu, çeşitli meslek örgütü temsilcileri ve en üst düzeyde devlet adamları katılmışlardır. Bu toplantılardan çevrenin geleceği ile ilgili insanlığın çok büyük beklentileri vardır. Alınan kararlara ve imzalanan sonuç bildirimlerine ne oranda uyulup uyulmayacağı ve toplantıların geleceğe yönelik

olarak başarılı olup olamayacağını bizlere zaman gösterecektir.

22-24 Haziran 1992 tarihinde KKTC'de yapılacak olan "Türk Devletleri Arasında 1. İlmî İşbirliği Konferansı - Çevre'92" Çevre ile ilgili uluslararası duyarlılığın gittikçe artmakta olduğunun, gelecek konusundaki endişelerin yoğunlaştığının, Türk devletleri arasında bilimsel işbirliğinin birçok çevre sorununun saptanıp bunlara çözüm önerileri üretileceğine inanıldığı somut bir göstergesidir.

KONFERANS KAPSAM VE NİTELİK İTİBARI İLE DİKKATE DEĞERDİR.

İstanbul Teknik Üniversitesi, İnşaat Fakültesi, Çevre Mühendisliği Bölümü tarafından organize edilen konferansa KKTC, Türkiye ve diğer Türk devletlerinden katılacak olan bilim adamları, kurum ve kuruluş temsilcileri çevre ile ilgili olarak 100'e yakın bildiri sunacaklardır. Lefkoşa Atatürk Kültür Merkezinde ve onsekiz oturumda gerçekleştirilecek olan konferans kapsam ve nitelik itibarı ile dikkate değerdir.

Mesleki uygulama alanlarımızı ilgilendiren bildirilerin yoğunluğu dikkate alındığında, bu konferansın teknik elemanlar için büyük bir önem taşıdığı görülür. Olanaklar elverdiği oranda konferans bildirilerinin isteyen üyelerimize ulaştırılması için Birlik olarak çaba göstereceğiz. Ayrıca, üyelerimizi yakındani ilgilendiren belli konuların Mimarca'da irdelenme olanağı bulacağına inanmaktayım. Bu bağlamda konferans için hazırladığım bildiri metnini aynen veriyorum:

KALKINMIŞ VE KALKINMAKTA OLAN ÜLKELER KALKINMA VE ÇEVRE

1. Özet:

İnsanlığın refah ve mutluluğu için kalkınma ne kadar önemli ise çevre de en az o kadar önemlidir diyebiliriz. İkisini birbirinden bağımsız olarak ele alıp incelemek artık mümkün olamamaktadır. İnsanlığın kalkınma çabaları ve ekonomik faaliyetleri çevre üzerinde olumlu etkilerin yanısıra olumsuz etkiler de yapagelmış ve bunun başlıca sonucu, doğanın dengesinin bozulması olmuştur. Birleşmiş Milletler tarafından 1983 yılında oluşturulan Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonunun 1987 yılında yayımlanmış olduğu rapor, kalkınma ile çevre olgularının ne derece iç içe olduklarını, birbirlerinden ayrı olarak düşünülemeyeceklerini, insanlığın geleceği açısından kalkınmanın gerekliliği kadar çevrenin korunmasının da ne kadar önem taşıdığını ısrarla vurgulamaktadır.

Çağdaş ekonomilerde, üretimi artırmanın tek hedef haline gelmiş bulunması, üretim giderlerinin de yoğun, sürekli ve süratle teminini gerektirmekte; ancak bu sürecin yan etkileri üzerinde uzun boylu düşünülmendiğinden doğal kaynaklar da aynı yoğunluk ve süratle tüketilmektedir. Üretim ve tüketim büyüyüp süratlendiği ölçüde çevre sorunları değişik şekillerde kendini göstermekte, değişik üretim ve tüketim alışkanlıklarının yer aldığı kalkınmış ve kalkınmakta olan ülkelerde kalkınma ve çevre etkileşimi değişik boyutlarda yer almaktadır. Bu nedenle bunları birbirinden ayrı olarak değerlendirmek, çevrenin kalkınma çabalarından olumsuz yönde etkilenmesini önleyebilmek için bu ülke gruplarına düşen değişik görev ve sorumlulukları belirlemek gerekir.

A. Çevre Nedir?

Çeşitli yazı ve eserlerde çevre olgusu çok değişik şekillerde tanımlanmış olabilir. Ancak çevreyi çok kısa ve öz bir biçimde "doğanın ve yaşantının tümü, herşeyi" olarak da tanımlayabiliriz. Bu herşey içinde yaşadığımız evdir, mahalledir, kenttir, ülkedir, dünyadır, evrendir. Bizleri bugün etkileyen veya yarın etkileyebilecek olan her şey, her olgu çevre kavramı içine rahatlıkla girebilir. Bu nedenle "çevre, doğanın ve yaşamın ta kendisidir" de diyebiliriz.

B. Kalkınma Nedir?

Kişi başına üretimin artırılması, üretimde elde edilenlerin adil bir dağılımla toplumun belirli tüketim seviyelerine ulaştırılarak genel refah seviyesinin yükseltilmesi, kişilerin ve grupların politik ve ekonomik yaşamda daha fazla söz sahibi olmalarının sağlanması, kalkınma kavramının önemli hedefleri olarak sıralanabilir.

II. Sürdürülebilir Kalkınma:

Kalkınmakta olan ülkelere yönelik olarak 1980 yılı başlarına kadar geliştirilmiş olan kalkınma teorilerinde, kalkınma ile ilgili olarak oluşturulan komisyon raporlarında çevre olgusuna pek rastlanmamaktadır. Uluslararası bağımsız bir komisyon tarafından hazırlanan ve Brandt Raporu olarak da bilinen 300 sayfalık rapor çevre konusuna sadece bir sayfa ile değinir. Kalkınma konusunda uluslararası bir üne kavuşan ve 1964 yılından bu yana beşinci basımı yapılan Meier'in Ekonomik Kalkınmada Önde Gelen Konular kitabı çevre olgusuna hemen hemen hiç değinmemektedir.

Birleşmiş Milletler örgütü tarafından oluşturulan Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun 1987 yılında yayımlanan raporunda ise ana konu kalkınma ile çevrenin ayrılmaz bir bütün oluşturduğu, dikkatli bir şekilde korunamamış bir çevrede kalkınmanın mümkün olamayacağıdır. Sürdürülebilir Kalkınma kavramı kısaca Brundlandt Komisyonu olarak da adlandırılan bu komisyonunun raporu ile önem kazanmaya başladı. Rapor, kalkınma planlarında çevre faktörlerini öne çıkarmayı başardı. Raporda geliştirilen Sürdürülebilir Kalkınma, gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmelerini tehlikeye sokmaksızın bu günkü kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilen, ekosistem

ile arasındaki dengeyi koruyabilen, ekolojik açıdan sürdürülebilir nitelikte olan kalkınma olarak tanımlanabilir.

Raporda, yukarıdaki amaçlara ulaşabilmek için kalkınmış ülkeler, kalkınmakta olan ülkeler ve uluslararası örgütlere önemli görevler düştüğü ısrarla belirtilmekte, kalkınmanın çevre ile uyumlu olduğu sürece gerçekleştirilebileceği vurgulanmaktadır.

A. Kalkınmış Ülkelerde Kalkınma ve Çevre

Kalkınmış ülkeler hem kendi ülkelerindeki hem de bu gün kalkınma çabası veren kalkınmakta olan ülkelerdeki doğal kaynakları yakın geçmişte sonuna kadar zorlayarak ekonomik kalkınmalarını gerçekleştirebilmişlerdir. Bu ülkeler, gelişmiş teknolojileri ile verimliliklerini mümkün olduğunca artırmışlar, daha az kaynak tüketerek daha çok ürün elde etme kapasitesine ulaşmışlar, uluslararası ekonomik ve finans ilişkilerini en iyi bir şekilde kullanarak kalkınmakta olan ülkelerle aralarındaki kalkınmışlık farkını gittikçe artırmışlardır.

Yakın geçmişte, "ekonomik kalkınma yolunda kaynakları tüketme ve çevreyi bozma" süreci yaşandığı için, gelişmiş teknolojilerin çevre üzerine yapmakta olduğu olumsuz etkiler söz konusudur. Kalkınmış ülkelerin bu günkü çevre sorunları, ülkelerindeki kaynakların tükenmekte olmasından çok, gelişmiş teknolojilerinin kendi ülkelerindeki çevreye yapmaya başladığı olumsuz etkiler, yani çevre kirliliğidir. Radyoaktif sızıntılar, tehlikeli kimyasal atıklar, aşırı tüketim sonucu gittikçe çoğalan katı atıklar, havanın ve suların kirlenmesi, ozon tabakasının zedelenmesi ve benzeri sorunlar bu ülkelerdeki en önemli çevre sorunlarını oluşturmaktadır. Özellikle çevre duyarlı örgüt, kişi ve politikacıların vermeye çalıştıkları mücadele bu olumsuz etkileri önlemek veya en az seviyeye indirmek doğrultusunda olmaktadır.

B. Kalkınmakta Olan Ülkelerde Kalkınma ve Çevre

Kalkınmakta olan ülkelerin kaynakları uzun yıllar dolaylı veya dolaysız bir şekilde kalkınmış ülkelerin kalkınma çabalarında kullanılmıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrası ve 1960'lı yıllarda bağımsızlıklarını kazanan ülkeler kendi ekonomik kalkınmalarını gerçekleştirmek için

yoğun çabalar harcamaktadırlar. Teknolojileri yeterli olmadığı için en önemli zenginlikleri doğal kaynakları olmuştur. Hızlı nüfus artışı, açlık, eğitimsizlik, alt yapısızlık, teknolojik yetersizlik, işsizlik, faizinin ödenemeyeceği kadar artan dış borçlar ve benzeri sorunlar, doğal kaynakların sonuna kadar vede plansız bir şekilde zorlanmasına neden olmuştur. Gelecek düşünülmeden ve geri teknolojilerle verilen bu çabalar sonucu ormanlar yok edilmiş, tarımsal araziler çölleşmiş, yeraltı kaynakları azalmış, ekonomik kalkınma için gerekli olan doğal kaynaklar yok olup gitmeye başlamıştır.

Uluslararası örgütlerden ve kalkınmış ülkelere insancıl yardımlar yolu ile elde edilen sağlık olanakları çocuk ölüm oranını düşürmüş, ortalama yaşam süresini yükseltmiş, eğitimsizlikten ve kültürel değerlerden dolayı nüfus planlaması çalışmaları kısmen başarılı olmasına rağmen istenen sonucu verememiş ve sonuçta kalkınmakta olan ülkelerdeki nüfus hızla artmaya devam etmiştir. Bir taraftan beslenmek durumunda olan artan nüfus, bunu karşılayamayacak dercede yetersiz üretim, faizinin dahi ödenemediği dış borçlar, diğer taraftan azalmakta olan ancak dış ülkelere satılarak para sağlayabilen veya yerel olarak kullanılıp bazı sorunlara geçici de olsa çözümler getirebilen doğal kaynaklar. Sonuçta, çaresizlik içerisinde doğal kaynakların gelecek düşünülmeden ve ikame edilmeden yok edilmesi, bugünkü yaşam için geleceğin hiçe sayılması sürecinin hızlandırılması gündeme gelmektedir.

Ekonomik gelişmenin giderek gelişmiş ülkeler lehine dönüşmesi, gelişmekte olan ülkeleri içinde bulunduklarından daha zor durumlara sokmuştur. Sadece dünya ticaretinin yaklaşık %75'ini gelişmiş ülkeler arasında olduğunu söylemek bile, gelişmekte olan ülkelerin içinde bulundukları zorlukları açıklamaya yeter. Yabancı sermaye yatırımlarının özendirilmesi yolu ile, gelişmekte olan ülkeler, yabancı yatırım yapacak ülkeleri cezbetmek için yarışıyorlar. Bu yarış içerisinde kirlilik yaratma ve çevreyi tahrip etme özelliği yüksek olan, kalkınmış ülkelerdeki çevre standartları nedeni ile istenmeyen yatırımların kabulü mümkün olabilmekte, çevre ile ilgili kaygılar, böyle durumlarda geri planda kalabilmektedir.

Bir ülkede çevre koruma için alınan önlemler doğrudan doğruya üretim maliyetlerinin yükselmesine neden olmaktadır. Kirliliği önlemeye yönelik olarak getirilen standartların maliyetleri kişilere ve ülkelere göre farklı farklıdır. Karşılanmamış ihtiyaçların nisbeten fazla olduğu az gelişmiş ülkelerde çevre sorunlarının gözardı edilmesinin başlıca nedenlerinden biri, çevre korumanın alternatif maliyetinin yüksek olmasıdır. Uluslararası rekabette başarılı olunabilmesi için üretim maliyetlerinin düşük seviyelerde tutulması gerekmektedir. Buna ek olarak kısa dönemde çevre kaygılarını geri plana bırakan ülkelerin, çevre konusunda kaygılı olan ülkelere göre daha hızlı büyüme gösterdikleri bir gerçektir. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı, kalkınmakta olan ülkelerdeki kalkınma çabalarında çevreye gereken önem ve kaygı gösterilmemektedir.

III. Kalkınma Kavramları

1950'li yıllardan sonra dünyadaki tüm ülkelerin amacı, batılı ülkeler, özellikle Amerika seviyesine ulaşmaktır. Nüfus artması, doğal kaynakların azalması sorunları henüz ortada yoktu. Gelişen teknoloji, insanlığın tüm sorunlarını çözecek, tüm ülkeler ABD'deki refah düzeyine ulaşabilecekti. Ekonomik Büyüme Gayrisafi Milli Hasılda, yani toplam üretimde sağlanan artışla özdeş sayılmıştır. Her üretimin nihai gayesi de tüketim olduğuna göre, bir toplum, tüketimini artırıp çeşitlendirdiği ölçüde, gelişme halinde bir toplum olarak kabul edilmiştir. Ancak 1970'li yıllara varıldığında bu iyimser senaryonun yürümediği açık bir şekilde ortaya çıktı. Fakir ülkeler daha da fakirleşmişler, hızlı nüfus artışı kalkınmayı engelledikten başka, bazı ülkelerde kıtlıklarla sonuçlanmaya başlamıştı.

Ekonomik kalkınma, kaynakların sektörler arasında nasıl dağıtılacağı, eşitsizlik, fakirlik, enflasyon, gümrük kotaları, dış borç açıkları ve benzeri kavramlar son 30 yılda kalkınmış ve kalkınmakta olan ülkeler arasında yer alan ilişkilerde en çok değinilen konular olmuştur. Dikkat edilecek olunursa son birkaç yıl dışında kalkınma ile çevre arasında herhangi bir ilişki de kurulmamış, klasik refah kavramında, tabii dengenin gözetilmesinden doğan çevre kalitesi elemanı yer almamıştır.

Birleşmiş Milletler Örgütleri, Dünya

Banksı, Uluslararası Para Fonu, diğer uluslararası örgütler ve gelişmiş ülkeler kalkınmakta olan ülkelere parasal yardım yanında, yukarıda belirtilen sorunları çözebilmek için uygulamaları gerekli programları da birlikte vermektedirler. Dünya Bankasının 1990 yılında yayınlanan Dünya Kalkınma Raporu, kalkınmakta olan ülkelerin tüm uğraşlarına rağmen, karşılaştıkları sorunları çözmekte başarılı olamadıklarını göstermektedir. Dünya Bankası Başkanı Sn. Conable, ekonomik büyüme, yatırım ve ticarette kalkınmış ülkelerin kalkınmakta olan ülkelere çok daha başarılı olduklarını kabul etmiştir.

Son otuz yılda, kalkınmakta olan ülkeler değişik yöntem ve yaklaşımlarla kalkınmaya çalışmışlar veya yönlendirilmişlerdir. Bu yaklaşımlar ise değişik dönemlerde değişik şekillerde geliştirilmişlerdir. Genel bir ifade kullanacak olursak, bir sonraki yaklaşım, bir önceki yaklaşımın amacına ulaşmamış olmasından kaynaklanmıştır.

A. Ekonomik Büyüme Yaklaşımı (Economic Growth Approach)

1960'lı yıllardan 1970'li yılların başlarına kadar, üretimdeki ekonomik büyümenin sonuçta kitlelere de yansıtılacağına ve yaşam standartlarının yükseleceğine inanılmakta idi. Bu nedenle kişi başına düşen üretimin yükseltilmesi ana hedefti. Ekonomik büyümenin gelir grupları arasındaki dağılımına, genelde refahın yükselip yükselmediğine önem verilmiyordu. Sonuçta görüldü ki bu yaklaşım bekleneni veremedi. Ekonomik büyümenin kısmen dahi olsa sağlandığı ülkelerde gelir grupları arasındaki uçurum gittikçe arttı, refah seviyesinde beklenen noktalardan çok uzakta kalındı. Bu arada kalkınmış ülkeler ile kalkınmakta olan ülkeler arasındaki mesafe de gittikçe büyüdü.

B. Temel İhtiyaçların Karşılanması Yaklaşımı (Basic Needs Appr.)

Bu yaklaşımda, ekonomik büyümenin gerekli olduğu, ancak bunun düşük gelir grubunda bulunanların ihtiyaçlarını karşılamadığı, genelde halkın refah seviyesinin yükseltilmesi için yeterli olmadığı görüşü hakimdi. Ekonomik büyüme yanında, gerçekleştirilen büyümenin gelir

grupları arasında eşit dağılımı, düşük gelir gruplarının sağlık, eğitim, beslenme, konut gibi temel ihtiyaçlarının direk olarak karşılanması ana hedefler olarak belirlendi.

Kaynakların, üretken tedbir olarak da nitelendirilebilen, uzun dönemli ekonomik kalkınma harcamalarından kısılarak, geçici veya üretken olmayan tedbir olarak da nitelendirilebilen, temel ihtiyaçların direk olarak karşılanmasına harcanması da kalkınmakta olan ülkeler için beklenen sonucu veremedi.

C. Yeniden Yapılanma Yaklaşımı (Structural Adjustment Approach)

1980'li yıllarda, kalkınmakta olan ülkelerin kalkınma hedeflerine ulaşabilmeleri için sosyal, politik ve örgütsel açıdan yeniden bir yapılanmaya ihtiyaçları olduğu görüşü hakim oldu. İnsan kaynağının da geliştirilerek ülkenin ekonomik ve politik kararlarından söz sahibi olması amaçlanıyordu. Politik ve ekonomik gücün kitleler arasında yeterli bir şekilde kullanılması ile kalkınmakta olan ülkelerdeki problemlere çözüm bulunabileceğine inanılıyordu.

Başarı veya başarısızlık dereceleri tartışma kabul eden ve yukarıda çok kısa olarak değinilen yaklaşımlarda, çevre olgusuna hiç değinilmiyor. Kalkınmanın çevre ile olan etkileşiminden, çevreden ne alıp götürüleceğinden, etkileşimin insanlığın geleceğine yönelik olarak nasıl düzenlenmesi gerektiğinden söz edilmiyor. Bu yaklaşımlarda, kalkınma, kalkınmanın nimetlerinin gelir grupları arasındaki dağılımı, refah seviyesinin yükseltilmesi, kişilerin politik ve ekonomik kararlarda daha çok söz sahibi olabilmesi temel amaçlar niteliğinde.

IV. Çevre Kalkınmada Aşamalarından Nasıl Etkilendi

Kalkınma ile çevrenin içiçeliği ve karşılıklı etkileşimi artık herkes tarafından kabul edilmektedir. Kalkınma çabaları çevreden bazı şeyleri, özellikle doğal kaynakları alıp götürmekte, ekolojik dengeyi bozmaktadır. Doğal kaynakları gittikçe yok olan ve bozulan bir çevre uzun vadede kalkınma çabalarını olumsuz yönde etkilemektedir. Kalkınmaya çalışırken doğal kaynakları verimsiz ve gereksiz bir şekilde harcamamak, çevreyi ve bu arada biyolojik

yaşamımızı sürdürdüğümüz ekosistemi bozmamak, kalkınma çabalarının ileriki aşamalarında yeterli doğal kaynağı ve ortamı bulmak demektir. Çevre sorunları yalnız üretim değil, aynı zamanda tüketim faaliyetlerinden de kaynaklanmaktadır. Kalkınmış ve kalkınmakta olan ülkelerde kalkınma ile çevre arasındaki etkileşim değişik boyutlarda olduğu için sorunlar da farklı farklıdır. Sanayileşme sürecinde tüketim, üretime paralel olarak ve onun yapısı ve karakteristiklerine benzer bir şekilde gelişir. Çevre bozulması açısından tüketimin birinci önemli yönü, burada kendini gösterir. Şöyle ki, çağdaş ekonomik düzen "tüketim amacıyla üretim" yerine "üretim amacıyla tüketim" biçimini benimsemiştir. Başka bir deyişle, artık zorunlu ihtiyaçlar yerine, zorunlu olmayan hatta lüks sayılabilecek ihtiyaçları tatmin gayesine yönelmiş bulunmaktadır. Bu eğilim belli bir gelişme düzeyinden sonra kaynak israfına ve çevre kirlenmesine yol açmaktadır.

A. Kalkınmış Ülkelerdeki Durum

Belirli bir kalkınmışlık seviyesine ulaşmış, temel sorunlarının çoğu çözülmüş, eğitim seviyeleri yüksek, teknoloji ve iletişim olanakları gelişmiş, parasal kaynakları yeterli olan kalkınmış ülkelerde çevreye daha duyarlı bir şekilde yaklaşılabilindiğini söyleyebiliriz. Ancak çevre konusunda bu kadar duyarlı olabilen bu toplumların, ulaştıkları gelir düzeyleri nedeni ile, dünyanın doğal kaynaklarını en yoğun bir şekilde tüketmekte oldukları da bir gerçektir. Bu ülkelerdeki çevre sorunları, ülkede bulunan doğal kaynakların yok olmasından çok, gelişmiş teknolojilerin çevreye ve ekosisteme verdikleri zararlardan kaynaklanmaktadır. Çevrenin korunması gerektiği olgusu, gelişmiş ülkelerde kamu oyunca geniş çapta benimsenmiş, bu konuda kurulmuş yerel ve uluslararası örgütler, çevre kirlenmesine karşı etkin biçimde faaliyette bulunmaya ve politik kararlarda rol almaya başlamışlardır. Bu ülkelerde toplum ve kişiler çevre konularında duyarlı olduğu, yeterli teknolojik seviyeye sahip olduğu ve gerekli yasal önlemler alınabildiği için çevre kirlenmesini azaltabilmek mümkün olabilmektedir.

Doğaldır ki alınan önlemler üretimdeki birim maliyeti yükseltir. ncak

üretimde verimliliğin yüksek olması nedeni ile uluslararası rekabet konusunda, kalkınmakta olan ülkelerde yaşanan önemli sorunlar ortaya çıkmamaktadır. Ekolojik çevre, toplumdaki çevre duyarlılığı yüksek, ülkenin parasal olanakları yeterli olduğu için, çeşitli araştırmalar yapılarak ve önlemler alınarak mümkün olabildiğince korunabilmektedir. Hatta bu ülkeler, yerel ve uluslararası çevre örgütleri aracılığı ile dünyayı bütünü ile ilgilendiren çevre sorunlarını yakından takip etmeye başlamışlardır. Ozon tabakasının yıpranması, kimyasal ve nükleer savaş tehlikesi doğuran çalışmalar, hayvan ve bitki türlerinin yok olması, ilgililenen bu sorunların başında gelmektedir.

B. Kalkınmakta Olan Ülkelerdeki Durum

Kalkınma çabalarında yeterli başarıyı gösteremeyen ülkelerde çevre sorunları daha ciddi boyutlar arz etmektedir. Parasal kaynakların yetersiz oluşu, hızlı nüfus artışı, fakirlik, yetersiz eğitim, beslenme ve sağlık sorunları, bu ülkeleri doğal kaynakları yok etmeye, insanların çevreyi kendini yenileyebilme yeteneğinden daha hızlı kullanmaya zorlamaktadır. Günlük yaşam kavgası veren bu ülke insanları çevreye verdikleri zararlardan, gelecek kuşakların karşılaştıkları büyük sorunlardan habersiz bulunmaktadır.

Kalkınmakta olan ülkelerde tarım, ormancılık, balıkçılık ve madencilik faaliyetleri milli gelirin üçte birinden fazlasını, istihdamın üçte ikisinden fazlasını ve ihracatın yaklaşık yarısını oluşturmaktadır. Tarımsal alanların çölleşmesi, ormanların yok olması, yenilenemeyecek yeraltı kaynaklarının

tüketilmesi, ekosistemine verilen zararlar, günlük yaşam savaşı içerisinde önemsiz kalmaktadır. Az dahi olsa bu ülkelerdeki duyarlı kesimler ses vermeye başlamıştır, ancak etkinlikleri tartışma konusudur. Doğal kaynakları sonuna kadar zorlayarak kalkınma çabalarında istenen hedeflere yaklaşamayan ülkelerde, devreye bir de çevre olgusu girince işler daha da zorlaşmaktadır. Tüklenen kaynaklar, artan nüfus, bozulan çevre, gelecek nesiller için bir çıkmaz niteliğine dönüşmektedir.

V. Kaynakların Tüketimi

Kaynakların tüketimi açısından olaya yaklaşıldığında kalkınmış ülkeler ile kalkınmakta olan ülkelerin değişik tüketim alışkanlıkları içerisinde olduğu görülür. Gelir seviyesi yüksek olan ülke insanları kişi başına daha fazla kaynak tüketmek imkanına sahip bulunuyorlar.

Tablodan da görüldüğü gibi kalkınmakta olan ülkeler nüfusun büyük bir çoğunluğunu teşkil etmelerine rağmen, ticari alandaki enerjinin çok az bir kısmını tüketmektedirler. Üretilmiş mal tüketimi konusunda da durum pek farklı değildir. Kalkınmış ülkelerdeki bu alışkanlıkları değiştirmek, geriye çekmek veya aynı seviyede tutmak mümkün olsa dahi, çok uzun bir zaman süreci gerektirir. Sosyal, ekonomik ve kültürel yapı gereği ulaşılan bu tüketim seviyesi, kalkınmakta olan ülke insanların ulaşmak için gayret sarfettiği bir hedeftir. Refah seviyesin yükseltilmesi demek, bir noktada, daha fazla kaynak tüketmek demektir. Yeterli bir beslenme, gelişmiş sağlık olanakları, insanca yaşanılır bir konut, elektronik

Tablo 1. Ülke Toplulukları Arasında Nüfus ve Ticari enerji Tüketimi Karşılaştırma Tablosu

	Nüfus (1)	Yüzde olarak	Enerji Tüketimi (2)	Yüzde Olarak	Kişi Başına (3)
Düşük Gelirli Ülkeler	2,884	60.90	928.7	15.26	322
Orta Gelirli Ülkeler	1,068	22.6	1,159.9	19.06	1,086
Yüksek Geirli Ülkeler	784	16.5	3,996.8	65.68	5,098
Toplam	4,736	100.0	6,085.4	100.00	

(1) Milyon olarak

(2) Milyon ton olarak petrol eşdeğeri.

(3) Kg. olarak petrol eşdeğeri.

Kaynak: "World Development Report 1990"dan derlenmiştir.

ev eşyaları, mobilya, araba ve benzeri olanaklar geri kalmış ülke insanının hayallerini süslemektedir. Milyarlarca insanın bunları elde edebilmesi demek doğal kaynakların daha da yok edilmesi demektir. Bu nedenlerden dolayı kalkınma ve çevre içiçe ancak birbirlerinin karşısı gibi görülmektedir.

VI. Sonuç

Akla, "çevre koruma ile kalkınma arasında bir çelişki mi vardır"

sorusu gelir. Bu sorunun cevabı tamamıyla, toplumların ekonomik refahtan ve gelişmeden ne anladıklarına bağlı bulunmaktadır. Ekonomik büyümeyi bir zorunluk olarak gören ülkeler, kendileri ile gelişmiş ülkeler arasındaki gelişmişlik uçurumunu kapatmaya çalışıyorlar. Bu hedefe doğru yol almaya çalışırken, çevrenin korunması için alınacak önlemler için gereken harcamaların üretim maliyetlerini yükselterek gelişme hızlarını yavaşlatacağından, uluslararası rekabete ayak uyduramayacaklarından endişe ediyorlar. Ekonomik büyüme, çevrenin korunması ile aynı zamanda sağlanabilir mi? Sürdürülebilir kalkınma kavramı, doğanın tüketilmeden kullanımına bağlıdır. Bir toplumda kısa vadeli karlar yerine, uzun vadeli ekolojik değerlerin dikkate alınarak, gelecek kuşaklara olan sorumluluğun da düşünülmesi gerektiğini vurgulayarak, sürdürülebilir kalkınma kavramı bu soruya cevap vermeye çalışmaktadır.

A. Sürdürülebilir Kalkınma ile Gelecek Nasıl Olacak

Maddecilik yerine manevi değerlerle, bireycilik yerine toplumculukla, mal biriktirme yerine temiz havasıyla, suyuyla, yeşiliyle yaşamın kalitesi daha iyi olacak. Nüfus dengelenecek, ekonomiler yenilenebilir enerjiye dayalı olacak. Canlı doğal kaynaklar dikkatle korunarak sürdürülebilir bir biçimde kullanılacak. Mineral gibi maddeler "recycling" ile yeniden kullanılacak, yenilenemeyen kaynakların azalmasından dolayı meydana gelen açığı yaratıcı teknolojiler alternatifler yaratarak çözümleyecek.

Ormanlar, toprak, tüketilen hayvan stokları gibi canlı doğal kaynaklar tekrar üretilerek yok edilmeden kullanılacak. Yenilenmeleri imkansız olan madenler gibi cansız doğal kaynakların tükenmeden kullanımları olanaksızdır. Bu nitelikteki doğal kaynaklar için

yeniden kullanım (recycling) sağlanacak.

Bir yandan az çevre sorunları yaratırken, diğer yandan da optimum bir büyüme hızı gerçekleştiren yeni bir klakinma stratejisi geliştirilecek. Hedef mümkün olduğunca az çevre sorunu yaratan, fakat ekonomik faaliyet sürecini de sınırlandırmayan bir birleşim bulmak olacak.

B. Ne Yapılması Gerekir

Gelecek için düşünülenlerin gerçekleştirilebilmesi aslında çok zor, ancak tüm insanlık, hep birlikte, bunu başarmaya mecburdur. Bu mücadelede, kalkınmış ülkelere kalkınmakta olan ülkelere çok daha fazla görevler düşmektedir. Kalkınmış ülkeler, özellikle tüketim alışkanlıklarını değiştirmek, ayrıca kalkınmakta olan ülke insanların da belirli tüketim seviyelerine ulaşmalarına yardımcı olmak zorundadırlar. İnsanlık bir bütün olarak düşünüüyorsa toplumlar arasındaki ekonomik eşitsizliğin de ortadan kaldırılması gerekir. Sürdürülebilir kalkınma kavramında, bugünkü kuşaklar ile gelecek kuşaklar arasında bir eşitlik kavramı söz konusu. Ancak bugünkü insanlar arasındaki eşitsizliğin çözülmesi de söz konusu olmalıdır.

Kalkınmakta olan ülkelerin mali kaynak ve teknoloji transferlerine ihtiyaçları vardır. Kalkınma sürecinin bir parçası olarak değerlendirilmesi gereken çevre korumacılığı, gerekli mali kaynaklar, teknoloji ve çevre duyarlılığı mevcut olduğu oranda başarılı olabilir. Bu yönde yapılacak çalışmalar, içinde bulunduğumuz sorunları çözmede ve beklenen hedeflere ulaşmada bizlere yardımcı olabilir.

Doğal kaynaklar tüm insanlığın hem bugünkü hem de yarınki ihtiyaçlarına yönelik olarak değerlendirilmelidir. Bu gün sefalet içerisinde yaşayan milyarları bir tarafa bırakarak, sadece gelecek nesilleri düşünmek yanlıştır. Gelecek nesil, hem zengin ülkelerde yaşayan insanların hem de fakir ülkelerde yaşayan insanların gelecek nesillerinden oluşmaktadır. Kalkınmakta olan ülke insanların sorunlarına çözüm bulmadan gelecek nesillerin sorunlarına çözüm bulmak olanaksızdır.

Gelecek için özlenen tabloyu elde edebilmek için zengin-fakir ayrımı yapmaksızın tüm insanlığın işbirliği

gerekir. İnsanlığın bugünkü ve yarınki refah düzeyi bu işbirliğinin başarılı olup olmamasına bağlıdır. Bu nedenle gelişmiş ülke yöneticilerinin ve insanların, gelişmekte olan ülke yöneticilerinin ve insanların ortak özveride bulunmaları, çevre faturasını birlikte ödemeleri kaçınılmazdır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

Berkes, F. ve Kışlalioğlu, M., Ekoloji ve Çevre Bilimleri, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1990.

Brandt, North-South: A Program for Survival, The MIT Press, Cambridge - Massachusetts, 1980.

Chenery, H. B. & Strout, A. M., Foreign Assistance and Economic Development, The American Economic Review, V-56, No:4, Part I, p.679-733, 1966

Dura, C., Çevre Sorunları ve Ekonomi, Çevre Üzerine, s. 68-90, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı, Ankara, 1991.

Esman, Milton J. Development Assistance in Public Administration: Requiem or Renewal. Public Administration Review, Sep./Oct. p.426-4331, 1980.

Fisunoğlu, M., Sürdürülebilir Kalkınma ve Ekonomi, Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı, 29-30 Mayıs 1989, s.39-58, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı, Ankara, 1990

Hicks, Norman L. Is There a Tradeoff Between Growth and Basic needs. Finance and Development, V17, Je. 1980, p.17-20

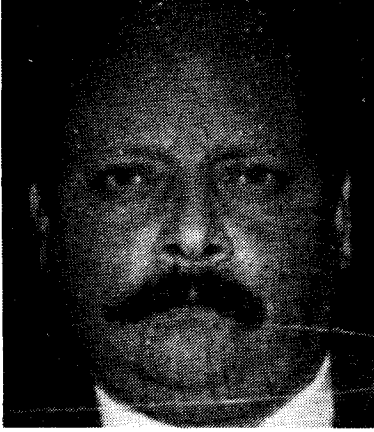
Kışlalioğlu, M. ve Berkes, F., Çevre ve Ekoloji, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1988.

Meier, G.M., Leading Issues in Economic Development, Oxford University Press, New York-Oxford, 1989.

Streeten, Paul & Shahid Javed Burki Basic Needs: Some Issues. World Development, 1978, Vol. 6, No:3, p.411-421.

World Comission on Environment and Development, Our Common Future, Oxford University Press, New York - Oxford, 1987.

World Bank. World Development Report 1990. Oxford University Press. Oxford. 1990.

**Y. Müh. Mimar
Artan ILGAR**

1945 yılında Lefkoşa'da doğan Artan Ilgar, ilk, orta ve liseyi Lefkoşa'da bitirmiş ve askerliği sonrasında Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesini 1973-1974 yılında Yüksek Mühendis Mimar olarak tamamlamıştır. 1974 yılında Bayındırlık Bakanlığında başladığı memuriyetine daha sonra İskan Bakanlığında devam etmiştir.

Girne, Gazi Mağusa ve Güzelyurt'ta İskan Şube Müdürlüğü yapmış 1981 yılında Sosyal Konut Birimi kurmakla görevlendirilip bu birimin sorumluluğunu üstlenmiş ve Lefkoşa'da göreve başlamıştır. Sosyal konut yasasının tüzüklerinin çıkarılmasından sonra sosyal konut ile ilgili proje çalışmalarını başlatmış, tip projeleri geliştirmiştir.

Bugüne kadar KKTC'de 1352 adet sosyal konutun tamamlanıp haksahiplerine teslimi yapılmış 216 adet sosyal konutun da yapımı fiilen sürdürülmektedir.

Gazi Mağusa

Güzelyurt

Lefkoşa

Mimari konusunda görüşlerine başvurduğumuz Ilgar: "Herşeyden önce topluma hizmetin ön planda geldiğini bugüne kadar hizmet verme imkanı bulduğu topluma yöresel öğelerin yoğunluk kazandığı bir mimari sunmaya çalıştım. Yapılacak olan yeni tip sosyal konutlarda da bu tür öğeleri kullanmaya gayret göstereceğim." demektedir.

ÇEVREMİZİ ATALARIMIZDAN MİRAS DEĞİL ÇOCUKLARIMIZDAN EMANET ALDIK

ARKADAŞ PASTAHANESİ

YENİ ÜYELERİMİZ

Sayın Üye
Mimarlar Odası üye kimlik kartlarınızı tazelemek için iki adet yeni çekilmiş fotoğrafla oda sekreterliğine başvurmanız rica olunur.

243
Mustafa KORKUT
Trakya Üniversitesi - 1992
1969-Lefkoşa

GÖNYELİ SPOR KOMPLEKSİ PROJESİ

Geçtiğimiz ayın en flaş olaylarından biri idi Gönyeli Spor Kompleksi. Bu kulübün amacı, alt yapıya önem vererek kendi tesislerinde sporcu yetiştirmek, konuk ağırlamak ve en önemlisi KKTC'ye spor alanında hizmet vermek idi. Öncelikle Gönyelileri bu düşüncelerinden dolayı kutlamak isteriz. Ama en önemli gerçek şudur ki Spor Bakanlığı bile daha çok kaynak ve devlet imkanları olmasına rağmen Lefkoşa'daki 20.000 kişilik Atatürk Stadyumu ve diğer spor tesislerini zar zor inşa edebilmekte üstelik projenin çizildiği 80'li yılların 50-60 yıl geri kalmış malzeme ve teknolojiyle. Bizim kanaatimizce daha bu tesis bile tamamlanamamışken tasarlanacak yeni tesislerde en çağdaş teknoloji ve malzeme kullanılmalı, hızla artan nüfusa cevap verecek kapasitede yeni semt ve bölge spor kompleksleri kurulmalıdır. Bu konuda Gönyeli'de yapılan spor kompleks hakkında birçok kişiyle söyleşide bulunduk.

MİMARCA: Sayın Ömer Baştaş siz Kulüp Yönetim Kurulu Başkanı olarak Gönyeli Spor Kompleksinde hedefleriniz nedir?

BAŞTAŞ: İlk amacımız futbopu sahasının çimlendirilmesi idi. Alt yapı sorunu (genç sporcu yetiştirme sorunu) ve buna zemin hazırlama. Futbol sahasının çimlendirilmesine ilaveten genç sporcuların çekirdekten yetiştirilmesi hedeflenmişti. Bunun için de mevcut yeterli olmuyordu. Sporcuların antrenmanları kısıtlı imkanlar içerisinde yapılmaktadır.

MİMARCA: Şu an kulübünüzde hangi sporlar yapılıyor?

Ö.BAŞTAŞ: Futbolda A takım, A genç takım, yıldız ve minikler olmak üzere 4 kategori bulunmaktadır.

Futbol, kulübümüzün ana spor dalını oluşturmaktadır. Buna ilaveten yan spor dalları bulunmaktadır. Bunlar da basketbol kız-erkek, voleybol kız-erkek ve de satranç koludur.

MİMARCA: Sporcularınızın karşılaştığı zorluklar var mıdır?

Ö.BAŞTAŞ: En büyük eksiklik antrenman için gerekli sahaların mevcut olmamasıdır. Antrenmanlar dönem dönem Atatürk Stadyumunda, okul sahalarında yapılmasına rağmen bu tam anlamı ile yeterli olmuyor..

MİMARCA: Mevcut futbol sahası hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Ö.BAŞTAŞ: Gönyeli futbol sahası 1967'lerde yapıldı. Zaman zaman tadilat yapılmasına rağmen günümüz koşullarına göre yeterli olmamaktadır. 1967'lerde futbol sahası Gönyeli'nin dışında yapılmıştı. Zamanla, yerleşim birimlerinin buraya gelmesiyle Gönyeli'nin içinde kalmıştı. Bunu göz önünde bulundurarak Gönyeli futbol sahası ve çevresini çağdaş daha kullanışlı bir hale getirilmesi amacı güdülmüş ve böyle bir projenin hazırlanmasında bu fikir bize ışık tutmuştur. Bize göre böyle bir projenin hazırlanması geleceğe, gençliğe verilen en güzel hediyedir.

MİMARCA: Projenin gerçekleştirilebileceğine inanıyor musunuz?

Ö. BAŞTAŞ: Gerçekleşmesi için inancın önce bizde olması gerekmektedir. Biz bu inançla dopdoluyuz. Azmin, hırsın gayretin bizlerle birlik olduğunu biliyoruz. Bazı kesimler bu projenin bir hayal ürünü olduğunu söylemesine rağmen gerçekleştirileceğini ve bunun savunmasını genel kurulda da ortaya koyup bu proje için bir ekip kurmayı amaçlıyoruz.

MİMARCA: Projenin hazırlanmasında kimlerin katkısı bulunmaktadır?

Ö. BAŞTAŞ: Projenin hazırlanmasında yaptığımız girişimler sonucunda Sn. Hasan YUMUK beyin büyük katkılarıyla Şehir Planlama Dairesine tevdi edilmiştir. Huzurunuzda Sn. Hasan Yumuk Bey'e, Şehir Planlama Dairesi Müdür ve personeline teşekkür ederim. Özellikle Mimar Emre Günce Hanıma projeyi hedefine yakın bir yere getirilmesi için gösterdiği çaba ve uğraş için bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

MİMARCA: Projenin uygulaması geciktiği takdirde günümüz koşullarına aykırı düşebileceği inancındayız. Bu konudaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

Ö.BAŞTAŞ: Ana hedeflerinden sapmadan proje mimarının da görüşleri alınarak teknolojiye gelişmelere, çağdaş malzemelere yer verilebilir. Bu konuda esnek davranacağız.

MİMARCA: Size göre projenin eksik tarafları var mıdır?

Ö. BAŞTAŞ: Bildiğiniz gibi çim sahaların uzun ömürlü olabilmesi için maksimum haftada 1 kez kullanılması gerekmektedir. Bu durum projede antrenman sahasının eksikliğini gündeme getirmiş oluyor. Projenin uygulanması tamamlanana kadar boş veya hali araziler üzerinden devletten tekrar bunun sağlanmasına gidilecektir. Aksi takdirde çim saha için harcanacak paraya yazık olacaktır. Bunun sağlanması ve imkanlar geliştirildiği takdirde çim saha yalnız maç esnasında kullanılacaktır. Bu yüzden Atatürk stadyumunun çimlerinin mahvolduğunu görüyoruz. Alt yapı eksikliğinden çimlenme hedefine ulaşamıyor. Zaman aşımında bunun organize edilebileceği inancındayım.

MİMARCA: Sayın Emre Günce bize proje hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?

E. GÜNCE: Proje'de ilk hedef mevcut futbol sahasının çimlendirilmesi idi. Yan spor dalları için bir ihtiyaç programı belirlendi. Fakat uzun vadede proje düşünüldüncce ilk hazırlanmış olduğumuz ihtiyaç programının yetersiz olduğunu gördük ve buna konaklama tesisini de ekleyerek kısıtlı alanda maksimum çözüme gidildi. Kısıtlı alan projenin oturmasını çok zorlamıştır. Yine de imkanlar elverdiğince tüm fonksiyonlar projeye dahil edilmiştir.

Projeyi 6 ana gruba ayırmak mümkündür. 1) Mevcut futbol sahasının çimlendirilmesi ve ilave tribün projesi

2) Tenis kulübüne ayrılan akar.

3) Tenis, basketbol, voleybol halı saha ve civarı

4) Yarı olimpiik yüzme havuzu ve tesisi

5) Konaklama tesisi ve civarı

6) Otopark ve çevresi

1- İlave tribünle birlikte sahanın seyirci kapasitesi 3100 kişiye çıkarılmıştır. Mevcut futbol sahası çimlendirilecek ve sulama ihtiyaçları mevcut bulunan su deposundan sağlanacaktır. İlave tribünlerin altında depo ve genel WC'ler yapılacaktır.

2- Tenis kulübüne ayrılan alanda 2 adet tenis kortu, 2 adet tenis çalışma duvarı, teniscilere soyunma giyinme odaları ve de izleyiciler için tribünler bulunmaktadır.

3- Basketbol, voleybol ve halı saha futbolcu hakem soyunma odaları, genel WC'ler kondisyon salonu ve bekçi odası ile iç içe çözümlenmiştir. Futbolcu hakem soyunma odalarının girişleri seyircilerden bağımsız, futbolcu ve hakem soyunma odaları da kendi içlerinde birbirlerinden bağımsız olarak tasarlanmıştır. Ev sahibi futbolcuların soyunma odalarında rahatlatma havuzu da bulunmaktadır.

Genel WC'ler yan spor dallarına ayrılan bölümde tüm izleyicilerine hitap etmektedir.

Kondisyon salonunda dışa ve içe dönük büfe bulunmaktadır. Kondisyon salonu belirli günlerde üyelere olmak üzere aerobik ve aletli çalışmalara imkan sağlayacaktır.

Bekçi odası tesisin girişinde olup tüm kontrol bu noktadan sağlanacaktır.

İdari bina tüm kompleksin yazışmalarını ve kontrolünü asgılayarak personel ve idare amirine hitap edecektir.

4- Yarı olimpiik yüzme havuzunun ebatları 25m x 13 m derinliği ise 2 m ile 5 m arasında olacaktır. Yüzme havuzuna hitaben kabinler, oturma grubu, duş ve WC'ler bulunmaktadır. Bu bölüm ayrı bir işletmeye de verilebilecek şekilde tasarlanmıştır.

5- Konaklama tesisi 2 tip kat zemin kat ve bodrum (Lokanta) katından oluşmaktadır. Konaklama tesisi 32 kişiliktir. Zemin katta konaklayacak sporcu ve idareciler için gerekli birimler, bodrum katta ise tüm komplekse açık bir lokanta düşünülmüştür.

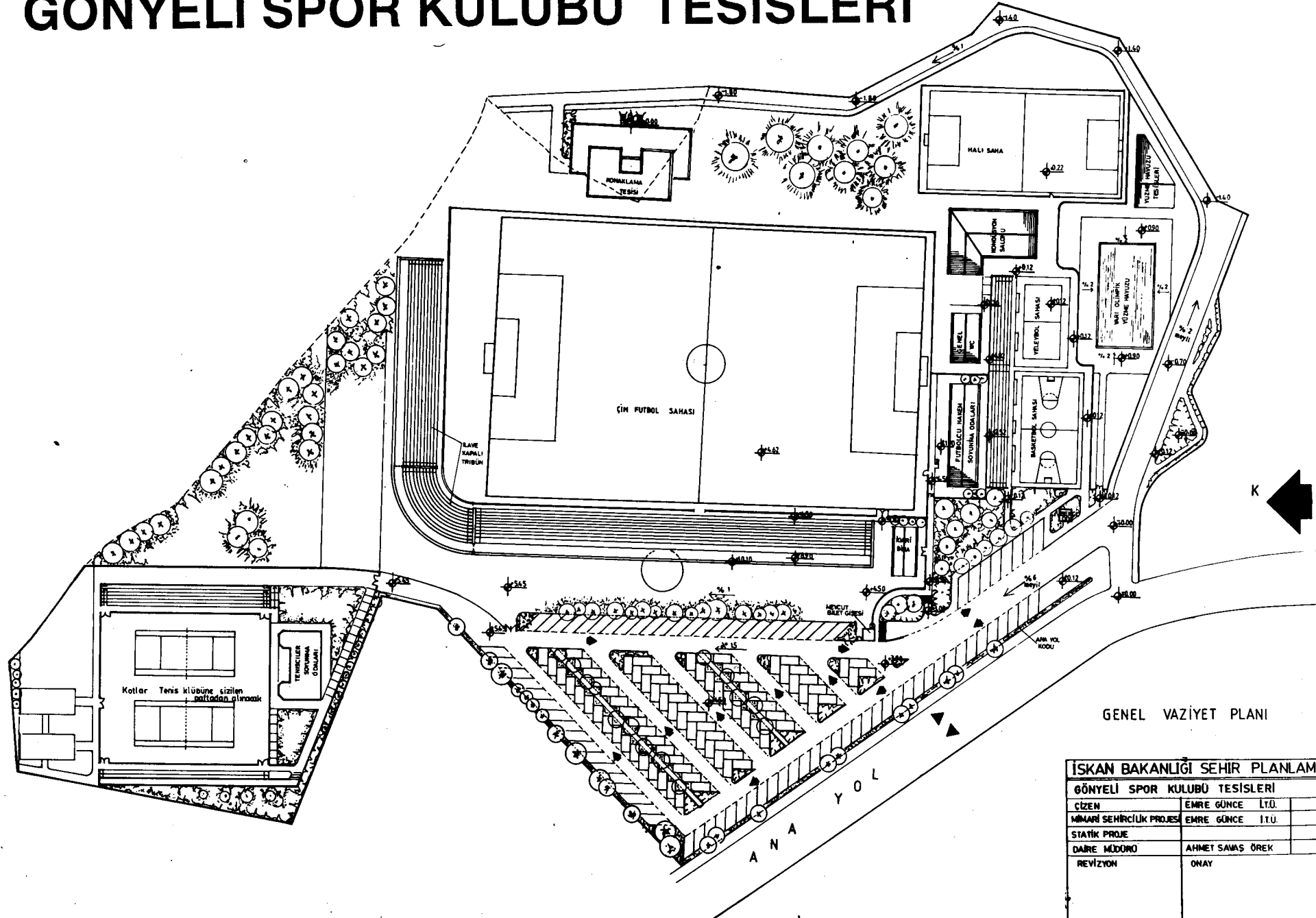
6- Otopark arazinin imkan veridiği ölçüde 161 normal araba parkyeri ve 8 adet de otobüs park yerinden oluşmaktadır.

Projenin toplam maliyeti yaklaşık 12 buçuk milyar olarak keşfedilmiştir. Projenin ilk etapta gerekli olan bölümleri hazırlanmıştır. Detay ve betonarme kısımları ise hazırlanmaktadır. Proje hakkında daha geniş bilgi yayımlayacağımız kitapçıktan ve Şehir Planlama Dairesinden elde edilecektir.

MİMARCA: Bu projenin hazırlanma kararını kimler almıştı?

Ö.BAŞTAŞ: Böyle bir proje kesinlikle ihtiyaç vardı. Yetersiz imkanlardan dolayı sporcularda sakatlanmalar oluyordu. Bu görüşler bizde bir

GÖNYELİ SPOR KULÜBÜ TESİSLERİ

GENEL VAZİYET PLANI

İSKAN BAKANLIĞI ŞEHİR PLANLAMA DAİRESİ			
GÖNYELİ SPOR KULÜBÜ TESİSLERİ			
ÇİZEN	EMRE GÜNCE	İ.T.Ü.	
MİMARİ ŞEHİRCİLİK PROJESİ	EMRE GÜNCE	İ.T.Ü.	
STATİK PROJE			
DAİRE MÜDÜRÜ	AHMET SAĞAŞ ÖREK		
REVİZYON	ONAY		
			PROJE NO:
			TOPLAM PAFTA:
			TARİH:
			PAFTA NO:

hedef oluşturdu. Genel kurulda bu çalışmayı yapacağımıza dair vaatte bulunduk. Tüm üyelere aldığımız destek bizde güç oluşturdu ve de 8 ay içerisinde projeyi hazırlayıp bu aşamaya getirmiş olduk. Bundan sonrası ise en zor olan kısım. Finans ve projenin hayata geçirilmesidir.

MİMARCA: Yan tesisler ve camping konaklama ne amaçla projeye dahil edilmiştir?

Ö. BAŞTAŞ: İleride yapılacak uluslararası spor etkinliklerinde böyle bir tesise ihtiyaç duyulacağı inancındayım. Günü gelince bugün yanlış düşünmele de bu projenin gerekliliğinde hemfikir olacağız. Zaman zaman ülkemizi ziyaret eden kulüpler (kamp çalışmaları) için bu tesisin çok gerekli olduğu inancındayım. Bu gibi kişilerin, kulüplerin konaklamaları devletimize maddi açıdan çok büyük külfet yaratmaktadır. Konaklama tesisi birtakım ve teknik ekibinin konaklamasına olanak sağlayacaktır.

MİMARCA: Yan spor dalları hakkında biraz bilgi verir misiniz?

Ö. BAŞTAŞ: Yan dallarda aktif izleme ve katılım, oluşma henüz yenidir. Zaman aşımında bunlara da ihtiyaç hissedildi. Bu spor dallarının alt yapısını oluşturmak için de bu projeye dahil edilmiştir.

MİMARCA: Yarı olimpiik yüzme havuzu hakkında neler düşünerek bu projeye dahil ettiniz?

Ö. BAŞTAŞ: Bu tesisin Lefkoşa ve civarı için ihtiyaç olduğu inancındayım. Havuz sadece su sporu için değil çift maksatlı olarak kullanılması düşünülmüştür. Organizmesine yapıma aşamasında karar verilecektir. Gerekirse ayrı bir işletme olarak da kullanılabilir.

MİMARCA: Bildiğiniz gibi yüzme anında insan debisinin fazla olmaması gerekmektedir. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Ö. BAŞTAŞ: Eğer havuz ve tesisleri bir işletmeye verilirse bunun kontrolü görevlilerin eğitimden geçerek kullanmasına izin verilecektir. Hastalıkların bulaşmaması için halkın bilinçlendirilmesi gerekmektedir ve bunun için halka gerekli uyumalar yapılacaktır.

MİMARCA: Tenis kortlarının protokolü hazırlandı mı?

Ö. BAŞTAŞ: Protokolü hazırlanmıştır ve ileriki günlerde imza edilecektir.

MİMARCA: Projenin hayata geçirilmesi uygulanması için gerekli finansmanı ne tür yöntemlerle elde etmeyi düşünüyorsunuz?

Ö. BAŞTAŞ: - Devletin ilgili birimleri

- Piyangolar

- Kurum ve kuruluşların katkısı

- En önemlisi sporsever halkımızın katkı ve desteği ile Kompleksin hayata geçirilmesi için bir komite oluşturmayı düşünüyoruz. Bu komite projeyi gerek yurt içi gerekse yurt dışında tanıtılarak görüşmelerde bulunarak büyük holdinglerden, büyük spor kulüplerinden TC hükümetinden ve gerekli yetkililerden izin alınarak ada çapında büyük bir pyango düzenleyerek sağlamak amacındadır. Buna ilaveten büyük bir reklam kampanyası hazırlayarak (piyango için) piyangoyu cazip ve teşvik edici hale getirip bunun gelirini bu projeye dahil etmek düşüncesindeyiz. Hazırlayacağımız kitapçığın önsöz kısmında devlet büyüklerimiz gerekli yardımın

yapılacağına ilişkin sözleri içermektedir.

Bu projenin finansman bulup en erken zamanda hedefine ulaşacağı inancındayım. Teşekkür ederim.

MİMARCA: Sn. Hasan Erhan bir mimar olarak Gönyeli Spor Kompleksi için görüşlerinizi alabilir miyiz?

H. ERHAN: "Olmak ya da olmamak" veya "Çanlar kimin için çalışıyor"du.

Shakespeare ve Ernest Hemingway'in romanlarından iki tuncce. İksisi de varlaya yok ayıran noktayı veriyor. Biz (KTMMOB) şimdi bu noktanın yok tarafına kaymış durumdayız. Bu iki klasik eserin verdiği çerçevede kendimizi (KTMMOB) arayıp bulmalıyız. Olmak ya da olmamak demek; ya var olacağız, ya yok demektir. Yok olmayacağımıza göre, var olmanın yollarını bulmalıyız. "Çanlar kimin için çalışıyor" denince de düşünelim. Çanlar bizim (KTMMOB) için çalışıyordu.

MİMARCA: Acaba bu edebiyat örneği ile Gönyeli Spor Tesislerinin bağlantısını belirtebilir misiniz?

H. ERHAN: Gönyeli Spor Kulübü bugünkü değerle oniki buçuk milyarlık tesisin projesini Planlama ve İnşaat Dairesine yaptırdı. İkibinden fazla KTMMOB üyesini ve bu üyelerin yaşama hakları bir tarafa atılarak Planlama ve İnşaat Dairesi bu saf dışı yapma hareketini devamlı yapmaktadır. Toplumun beyin takımının topluma yapacağı katkı engellenmektedir. Bu arada bu takımın yaşaması da riske atılarak, serbest piyasa ekonomisi benimsenmişken devlet işletmelerine dayalı siyasi rejimler bile çökerken nasıl oluyor da bizde topluma hizmet kamu görevi olarak yerine getiriliyor? Yoksa ülkemiz kapitalizmden sosyalizme mi geçiyor?

MİMARCA: Proje, Planlama ve İnşaat Dairesinde değil, Şehir Planlama Dairesi bünyesinde ve denetiminde hazırlanıyor.

H. ERHAN: İşin bu yönünü bilmiyordum ama yine de bu tür projelerin serbest piyasada tartışılarak gerekirse yarışma ile çizdirilebilir inancındayım.

Bizler KTMMOB'nin tüm üyeleri mimarıyla, mühendisiyle topluma var olduğumuzu gösteremedik. Göstermek istesek de inandırıcı olmayız. Nasıl olalım? Kendi varlığımızın sembolü olan amblemi bile tasarlayamadık. Toplum bizden önde gidiyor. Topluma bizim vermemiz gerekirken toplum bize veriyor. Asalak olmaktan vazgeçelim.

Biz galiba "Düşünüyorum, o halde varım" düşüncesi ile hareket ediyoruz. Zamanımız da sadece düşünmek öncülük etmeye yetmez. Öncülük iddiamız da yok demek istiyorsak, kendimize çalışma alanı yaratma neşesi ile daima birbirimizin boğazına sarılmaya mahkumuz.

Çanlar çoktan çaldı. Var olmak için düşünce yetmez.

MİMARCA: Sn. Hasan Konuşur, öncelikle bir taraftar olarak bir inşaat mühendisi gözüyle spor kompleksinin yapılabiliirliği hakkında görüşlerinizi alabilir miyiz?

H. KONUŞUR: Bence Gönyeli Spor kompleksi büyük idealdir. 27 Mayıs 1992 tarihinde basına ve kamuoyuna tanıtıldı. Oradan bildiğimiz kadarıyla proje 12-13 milyar liraya mal olacağı tahmin edilmektedir.

Bu kadar büyüklükte bir kompleks bugün KKTC hükümeti yapıp hayata geçirememiştir. Oysa Gönyeli camiası bunu başaracak güçte ve inançlıdır. Geçmişte bunun örnekleri vardır. İşte bugünkü kulüp binası, işte ilkokula

kazandırılan kapalı spor salonu ve işte 3-4 ay gibi kısa sürede bitirilen futbol stadyumu. Bu ayılan projelere devletin de katkısı vardır elbet. Ancak, Gönyeli halkının ve Gönyeli Spor Kulübüne gönül vermiş olan insanların kendi öz emekleri ve parasal katkıları, ayrıca hepsinden de önemlisi inançları hiç de küçümsenemez.

Bugün için böyle bir projeyi gerçekleştirecek parayı bir arada bulmak mümkün değildir. Bu nedenle proje kısım kısım ele alınıp gerçekleştirilmelidir. Örneğin tribünlerin seyirci kapasitesi bugün için yeterli kabul edilip, ilave tribün yapımı sonraya bırakılarak sahanın çimlendirilmesi öne alınabilir. Daha sonra da önem sırasına göre diğer tesisler yapılabilir. Böylelikle bir müddet sonra proje tamamlanmış olur. Bugün için böyle bir projenin gereksiz olduğunu düşünenler olabilir. Ben bunun aksini düşünüyorum. Eskiden beri Gönyeli halkı spora aşıktır. Geçmişte birçok dallarda birçok şampiyonlukları, Kıbrıs çapında dereceleri vardır. Futbol Federasyonunun "1" numaralı lisansına sahip sporunun Gönyelili olduğunu söylersem bilmem başka söze gerek var mı?

İşte sporla böylesine iç içe yaşayan bir camiaya böylesi bir kompleksin gerekip gerekmediğini okurlara bırakıyorum. Son olarak bu projeyi toplumumuz kazandırmak Gönyeli'nin başarabileceği bir iştir. Büyük işleri, büyük kulüpler başarır. Gönyeli'nin büyüklüğü ise tartışılmaz. Öyle ise "Haydi Gönyeli sıra kolları" diyeceğim.

MİMARCA: Sn. Osman İşegüven, bir inşaat mühendisi ve Gönyeli Spor Kulübü yönetim kurulu üyesi olarak bu kompleksin yapılabiliirliği ve amaçları hakkındaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

O. İŞEGÜVEN: Olumludur. Yeri de uygundur. Kısım, kısım yapılabileceğine inanıyorum. Öncelikle tenis için ayrılan yer, Gönyeli Tenis Kulübüne 15 yıllığına kiralandı. Yedi yılda bitirmek şartıyla kazı işlerine başlandı. İki yıl içinde saha çimlenmesi ve halı saha yapılması düşünülmektedir. Başarının temeli alt yapıdır ve kulüp olarak bunu sağlamak hedefi ile yola çıkılmıştır. Alt yapı sadece kulübümüze değil, genelde KKTC sporuna katkı koyacaktır.

MİMARCA: Teknik kişilerin yanı sıra Gönyeli eski kulüp başkanı Sn. Niyazi Çağaloğlu, futbolcu Mehmet Amcaoğlu ve Memur Sarper Özdoğan'a kompleks hakkında görüşlerini sorduğumuzda verdikleri yanıtlar:

N.ÇAĞALOĞLU: Proje olumlu ve en uygun düzeydedir. Gönyeli camiası olarak toplumun dad desteğiyle yine topluma bir hizmet sunulmaktadır. Başarının temeli alt yapıdır. Herşeyi devletten beklemeden sarfedilecek çaba için tüm halkımızın desteklemesini temenni ederim.

M. AMCAOĞLU: Parasal yönden imkan bulunursa yapılabileceğine inanıyorum. Bu da aynı zamanda köylünün birlik ve beraberliğine bağlıdır. Bu tesisler tüm KKTC sporuna çok şey kazandıracaktır.

S. ÖZDOĞA: Uzun vadede yapılabileceğine inanıyorum. Çünkü Gönyeli halkı bu tip projeleri yapabilecek olgunluk ve kapasitededir. Geniş kitlelere spor yapma olanağını sağlayacaktır.

MİMARCA: Gönyeliler bu kompleks için dilbirliğine varmışlar. "Yapılmalıdır ve yapılabileceğiz".

Önümüzdeki sayılarda Gönyeli Baraj Gölet Projesi ile ilgili söyleşimiz yer alacak.

BİR AÇIK OTURUMDAN İZLENİMLER...

29 Mayıs 1992 tarihinde Atatürk Kültür Merkezinde gerçekleştirilen "Çevre 92" açık oturumu ülkemizde yapılan diğer benzer toplantılarla karşılaştırıldığında oldukça ilgi gördü. Yeşil Barış Hareketinin düzenlediği ve mimar Yücem Erönen'in yönettiği oturuma şu konuşmacılar katıldı:

1. Girne Belediye Başkanı Mehmet Ayder
2. Devlet Kimya Laboratuvarları Müdürü Ayşe Coşar
3. Çevre Dairesi Müdürü Ahmet Keskin
4. Şehir Planlama Dairesi Müdürü Ahmet S. Örek
5. Mimarlar Odası Başkanı Hüseyin İnan
6. Tabipler Birliği Başkanı Dr. Rifat Siber
7. Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Erbil Enginol
8. Veteriner Hekimler Birliği Başkanı Tahsin Uğursal
9. Çiftçiler Birliği Başkanı Hüseyin Gültekin
10. Yeşil Barış Hareketi Başkanı Boysan Boyra

Çevre kirliliği konusunda gelişmekte olan duyarlılık konuşmacılara yöneltilen soruların çokluğundan ve hemen hemen her sorudan sonra salonda başlayan tartışmalardan anlaşılıyordu. Gerek kavramsal gerekse son günlerde dünyada ve ülkemizde yaşanan çevre kirliliği ile ilgili pek çok konunun işlendiği açık oturumda, yalnızca konuşmacılar ve izleyiciler arasında değil, konuşmacıların kendi aralarında da tartışmalar oldu. Son yıllarda özellikle batıda gelişen yeşilci hareketin başını çeken Green Peace Örgütünün bir anlamda KKTC versiyonu olan Yeşil Barış Hareketinin ve şimdiye kadar bu konuda çaba sarfeden kurum ve kuruluşların çevre kirliliği ile ilgili

duyarlılığı geliştirme konusunda belli bir kamuoyu yaratmayı başardığı, toplantının açış konuşmasını sekiz yaşında bir çocuğun yapması, çevre kirliliğinin bedelini ileriki nesillerin ödeyeceğini ortaya koyması açısından oldukça anlamlıydı...

Toplantıda ilk konuşmacı olarak söz alan Girne Belediye Başkanı Mehmet Ayder doğadaki dengenin bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde ama genelde insan eliyle bozulduğunu ve insanlığın üzerine "çevre sorunları" olarak geldiğini vurguladı..

Çevre sorunlarını yaratan faktörleri kentleşme ve sanayileşme olarak belirten Ayder, kentleşme sonucunda artan yoğunlukla insanların toplu olarak yaşadıkları yerlerde çarpık yapılaşmaların oluştuğunu, sanayileşme sonucunda da büyüyen tüketimin geride bıraktığı katı-sıvı ve gaz halindeki atıkların tüm insanlığın gündemine girdiğini belirtti.

Çevre sorunlarının önce yerel olarak başladığına, sonra boyutun giderek büyüdüğüne, uluslararası ve evrensel hale geldiğine dikkat çeken Ayder, yerel yönetimlere bu sürecin ilk aşamasında yer almaları nedeniyle çevre kirliliği ile savaşıma konusunda önemli görevler düştüğünü belirtti. Yerel yönetimler olarak çevre sorunları ile mücadeleye önce çevreyi olumsuz yönde etkileyen etmenlerin ortadan kaldırılması ile başladıklarını, daha sonra çevredeki koşulların iyileştirilmesi için birtakım geliştirme, iyileştirme tedbirleri uyguladıklarını anlattı.

Daha sonra söz alan Devlet Kimya Laboratuvarları Müdürü Ayşe Coşar KKTC ölçeğinde pek çok dezavantaja karşın çevremizi oluşturan hava, toprak ve suyun şimdilik- endişe verecek boyutlarda kirlenmediğine inandığını

belirterek, esas kirliliğin doğanın dengesini bozarak insan sağlığını etkileyen kimyasal, biyolojik, nükleer kirlenme ve aynı zamanda düzensiz ve alt yapısız kentleşmenin getirdiği kirlenme olduğunu vurguladı. KKTC'de esas üzerinde durulması gereken çevre kirliliğinin; kanalizasyon ve arıtma yetersizliğinin neden olduğu ve zaman zaman içme ve kullanma sularında görülen bir kirlilik olduğunu söyledi. Özellikle Lefkoşa surlar içi yerleşim bölgelerinde 1991 yılının ilk 4 ayında büyük problemlerle karşılaşıldığını, bu sorunları devlet laboratuvarı, Çevre Dairesi, Sağlık ve İçişleri Bakanlıkları ve diğer ilgili devlet kuruluşlarını özenli çalışmaları ile çözdüklerini belirten Coşar buna rağmen zaman zaman içme ve kullanma sularında plansız ve altyapısız kentleşmenin getirdiği kirlenmeler de saptadıklarını söyledi..

Çevre kirliliği oluşumu ve artışı önlemek için her bireyin kendi seviyesinde eğitilmesi gerektiğini savunan Coşar yasalardaki yetki karmaşasının da giderilmesi gerektiğini belirtti.

Toplantıda üçüncü konuşmacı olarak söz alan Çevre Dairesi Müdürü Ahmet Keskin çevre sorunu temelinde ülkemizde bir nemelazımcılık, bilinçsizlik ve eğitimsizlik olduğunu, bunun ortadan kaldırılmasının sadece yasalarla olamayacağını, halkın katılımının mutlaka sağlanması gerektiğini belirtti.

Çevre Dairesi olarak Çevre Yasası altında yer alan tüzüklerin hazırlanmakta olduğunu, bunlara örnek olarak 375 sayılı havada, suda ve topraktaki kirlilikleri ve standartlar tüzüğünü 75 sayılı ses ve gürültü tüzüğünü ve katı atık tüzüğünü gösterdi.

Daire olarak üretim, planlama,

projelendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına devam ettiklerini belirterek KKTC'de önemli oranda çevre kirliliği olmadığına, ancak tehlike zillerinin çalmakta olduğuna, gerekli tedbirlerin alınmaması durumunda batıdaki sanayileşmiş ülkelerdeki çevre sorunlarının ülkemizde de gündeme geleceğine dikkat çekti.

Daha sonra söz alan Şehir Planlama Dairesi Müdürü Ahmet S. Örek çevreyi sosyal, kültürel, ekonomik, psikolojik ve teknolojik boyutları olan bir ilişkiler sistemi olarak tanımladı. Endüstrileşme ve kentleşme olgusu ile insan-doğa-kaynaklar arasındaki ekolojik ve ekonomik dengelerin bozulduğunu belirtti. Sınırsız bir gelişmenin çevre ve canlılar üzerindeki olumsuz etkilerinin kentlerin planlamasında dikkate alınarak özellikle endüstriyel ve teknolojik yatırımlardan önce projelerin "Çevre etkileşim raporlarının" hazırlanması gerekliliğini ortaya koydu.

Örek, planlamada tarihi kent dokusu ve kültür mirasının korunması ile çevre standartlarının yükseltilmesi, daha temiz hava, su, toprak ve daha çok yeşil ve rekreasyon alanları sağlama gibi politika ve hedeflerin özenle gözetilmesi gerekliliğini vurguladı.

Şehir Planlama Dairesinin bu yöndeki etkin çalışmalarının mali politikaları ve fiziki kararlardaki, kamu ve özel yatırımları, Devlet Planlama Örgütü tarafından belirlenen kalkınma planları hedef ve ilkelerini etkileyerek, ülke kaynaklarına çevre boyutunda akılcı olarak yön vereceğini belirtti...

Açık oturuma Mimarlar Odası adına katılan Hüseyin İnan mimari anlamda çevre kirliliğinin en önemli nedenlerinden olan çarpık kentleşmeden mimarların sorumlu tutulamayacağını ve mevcut yasaların değiştirilmesi gerektiğini ifade etti.

Tabipler Birliği Başkanı Dr. Rifat Siber ise sağlıklı toplum yaratmada çevre ve sağlık bilincinin birbirini bütünleyen kavramlar olduğunu sağlık konusunda günümüzde ölüm nedenlerinin eskiden olduğu gibi bulaşıcı hastalıklar değil, çevre ile yakın ilişkisi olan kanser ve yaşam biçimi ve beslenme ile yakın ilişkisi

olan kalp-damar sertliği türü hastalıklar olduğunu savundu.

Bu hastalık grupları için etken olabilecek çevre kirliliği faktörlerinin başında sigaranın çok önemli bir yer tuttuğunu belirten Dr. Siber entelektüel düzeyi yüksek ancak sağlık bilinci yetersiz bir toplum olarak "Kişisel Çevre Kirliliği" diye tanımlanabilen ancak özde "Çevre Kirliliği" arzeden sigaraya karşı önlem alma zorunluluğunun altını çizdi.

Ziraat Mühendisleri Odası adına toplantıya katılan Erbil Enginöl ziraatçıların çevre kirliliğini önlemede üstlenmeleri gereken görevlerden söz ederek KKTC'ye ithal edilen zirai ilaçların zararlı etkilerinin önceden araştırılmadığını ve bu ilaçların kontrolsüz ve kaçak olarak kullanılmasının çok zararlı sonuçlar doğurduğunu belirtti..

Zirai mücadelede ürünlerde meydana gelen ilaç kalıntısını tesbit edecek kalıntı analiz laboratuvarının ve tarımsal araştırma merkezinin kurulması gerektiği üzerinde durdu...

Veteriner Hekimler Birliği Başkanı Tahsin Uğursal ise konuşmasında çevre sorunu yaratan ve insanlara da geçebilen hayvansal hastalıklar hakkında bilgi vererek bu konudaki yasal eksikliklerin giderilmesi ve gerekli önlemlerin süratle uygulamaya konulması gerektiğini vurguladı.

Çiftçiler Birliği Başkanı Hüseyin Gültekin, kanalizasyon, ağaç kıyımı, su sorunu konularındaki görüşlerini dile getirerek, genç nesillere çevre sevgisinin okullardan başlayarak verilmesini önerdi.

Çevreciliğin sözde kalmamasını isteyen Gültekin, bugünden elele vererek yeşil, güzel ve sağlıklı bir çevre yaratılması için gayret gösterilmesini istedi.

Toplantıda son olarak söz alan Yeşil Barış Hareketi Başkanı Boysan Boyra ise çevre sorunlarının çözümünde en önemli unsurun bireylerin duyarlılığı ve sorunlara sahip çıkabilmesi olduğunu belirterek, çevre sorunlarının ders olarak okullara muhakkak girmesi gerektiğini belirtti. KKTC'deki sorunları: Yasaklanmış tarımsal ilaçların kullanılması, kimyasal katkı maddelerinin denetimsizliği, içme sularındaki kirlilik sahillerin

parsellenmesi ve kirlenmesi, ağaç kıyımının önlenememesi, bilinçsiz avlanma, hayvan barınaklarının yerleşim bölgelerinden dışarıya çıkartılamamış olması, pet şişe ve plastik kullanımı, tarihi ve kültürel mirasın yeterince korunamaması olarak sıraladı.

Bütününe bakıldığında düzenlenen açık oturumu KKTC'de çevre kirliliği geri dönülmez boyutlara ulaşmadan toplumun eğitilmesi yönünde atılan bir adım olarak değerlendiriyor ve Yeşil Barış Hareketini bu oturumu düzenlemesinden dolayı kutluyoruz.

Ancak böylesine yeni ve moda olmaya aday bir kavramı topluma tanıtır ve benimsetmeye çalışırken "Terminolojinin" dilimize doğru bir şekilde yerleştirilmesi gerekliliğine dikkat çekmek istiyoruz. Yalnızca bu açık oturumda değil, bugün KKTC'de çevre sorunları ile ilgili tartışmaların yapıldığı pek çok ortamda, gazete ve dergilerde çıkan yazılarda bir kavram karmaşası yaşanmaktadır. "Çevre" gibi çok kapsamlı bir sözcük, kavram henüz tam olarak yerleşmediği ve sindirilmediği için zaman zaman soru işaretleri bırakan bir biçimde kullanılmaktadır.

Bu kavram karmaşasının önüne geçmek için konunun gündeme geldiği ortamlarda "Çevre" sözcüğünün tanımı iyi yapılmalı, Ahmet S. Örek'in de değindiği gibi "Doğal Çevre" ile "Yapılaşmış Çevre"nin birbirinden farklı kavramlar olduğu her şeyden önce göz önüne alınmalıdır. Bunun ötesinde "Çevre Kirliliği", "Çevre Planlaması", "Çevre Tasarımı", "Çevre Koruması" vs gibi pek çok boyutu olan bu konunun hangi boyutundan söz edildiği açıkça ortaya konmalıdır. Bu sorunun üzerinde şimdi durulmadığı takdirde, çok yakın bir gelecekte "Çevre Boyutu", "Çevre Olgusu", "Çevre Gözlüğü Takmak" gibi sözcük ve kavramların yanlış ve belirsiz bir biçimde kullanıldığı deyimler dile yerleşecek ve düzeltilmesi gittikçe daha zor bir hale gelecektir.

Bu konuda yalnızca Yeşil Barış Hareketine değil, diğer kurum ve kuruluşlara, ayrıca çevre sorunları ile ilgili yazan, konuşan ve tartışan her bireye de görev düşmektedir...

YAPILAŞMIŞ ÇEVRE SORUNLARI

29 Mayıs 1992 tarihinde Yeşil Barış Hareketi tarafından Atatürk Kültür Merkezinde düzenlenen ve 10 kuruluşun temsilcilerinin katıldığı açık oturumda Mimarlar Odası adına görüşlerimizi sunduk.

Ülkemizde çevre bilincinin arttığı bu dönemde, çevre sorunlarının ulusal düzeyde çözümlenemeyeceğine değindik. Genel olarak çevre sorunlarının çözümünde yasal düzenlemeler yanında toplumdaki çevre bilinci de önemli bir yer tutar. Biz mimarlar fiziki çevrenin şekillenmesinde önemli rol alan bir meslek grubuyuz. Yapılaşma, bugüne kadar çevrenin tükenemeyeceği ve bozulamayacağı varsayımı ile yapılmaktaydı. Ancak yapılaşmadaki hızlı gelişme bize bunun bir plana dayalı olmadan gerçekleşmesi halinde çevrenin bozulabileceğini göstermektedir. Bugüne kadar ülkemizde imar mevzuatı çevreyi korumada yetersiz kaldığı için bugünkü onay görmeyen durumu yaratmıştır.

Yapılaşmış çevreyi olumsuz yönde etkileyen faktörlere kısaca bir göz atacak olursak; Kalkınma planlarına uygun olarak ülkesel fizik planın, çevre planlarının, imar planlarının ve mevzii imar planlarının henüz hazırlanmamış veya çalışmaları sürdürülen

planlar tamamlanmamıştır. Bugüne kadar sürdürülegelen çalışmalar birbirinden kopuk olup, bölgelere göre ele alındığı için sorunların çözümlenmesi gecikmiştir. Yapılan imar düzenlemeleri hukuksal yönüyle yeterince desteklenmediği için bu çalışmalar da yer yer başarısız olmuştur...

İngiliz sömürge döneminden kalan Yollar ve Binalar Düzenleme Yasası Fasil 96 ile kentlerimizin bugünkü çağdaş düşünceye uygun olarak gelişmesi imkansızdır. Yaşam için her isteyene her istediği yerde inşaat yapma ve arazileri parselleyip arsa açma imkanı verilmektedir. Uygulamadaki bu yasa çarpık ve yaygın kentleşmeye sebep olmuştur. Bunun sonucunda ortaya çıkan uygulamalarda gerek milli servetin heba edilmesine, gerek tarımsal arazilerin, yeşil dokunun yok olması, gerekse beledi hizmetlerin yeterince iletilememesine neden olmuştur. Çarpık ve yaygın kentleşmenin sorumluluğu ve çevreye olumsuz etkileri bazı çevrelerce buraların tasarımını yapan biz mimarlara yüklenilmektedir. Bunun yanlış bir yargı olduğunu belirtmek isterim. Çünkü serbest piyasa ekonomisi içerisinde mevcut yasal düzenlemeler ve mal

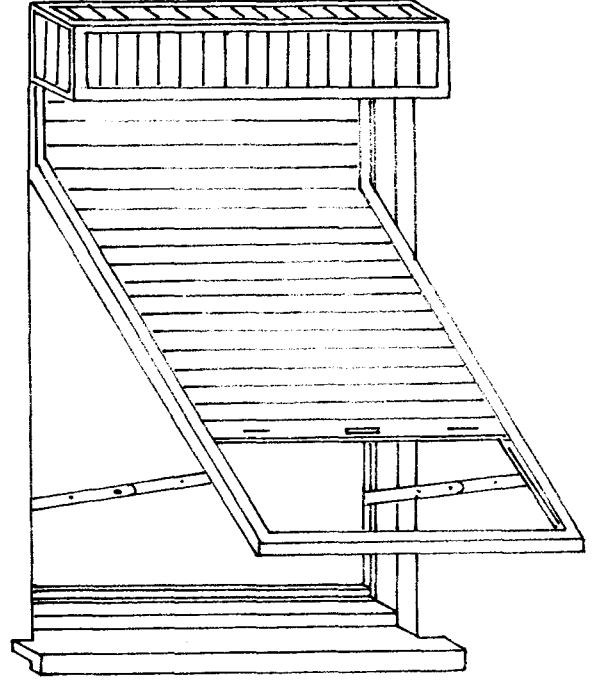
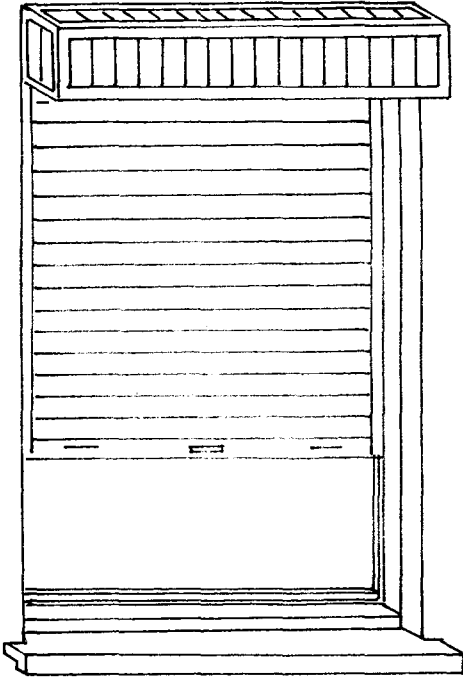
sahiplerini istekleri doğrultusunda mimar tasarımları yapmaktadır. Ekonomide ve kentleşmede plansızlık mimarlığın spekülasyon ve arsa rantma yenik düşmesine neden olmuştur.

Çevrenin korunması toplumun genel çıkarlarına yönelik olduğundan yasal düzenlemeler yapılması kaçınılmazdır. Bu yasal düzenlemeler yapılmadığı takdirde bireylerin sadece kendilerini ilgilendiren yapıları kişisel ekonomik kaygılar dikkate alınarak gerçekleştirilecektir. Bu noktada serbest piyasa mekanizması içerisinde biz mimarların yapacağı bir şey yoktur.

Yukarıda çok özet olarak ortaya koyduğum ve değinme olanağı bulamadığım diğer konuları çözümlenebilmesi için kalkınma planlarına uygun olarak ülkesel fizik planının, çevre planının, imar planlarının bir an önce hazırlanıp, yasal düzenlemelerle desteklenerek uygulamaya konmalıdır. Bunların yanında çevreye duyarlı kesimlerin bu çalışmalarda plancılara gerekli destekleri vermeleri gerekmektedir.

Gelecek nesillere yaşanabilir, sağlıklı bir çevre bırakabilmek için hep birlikte elele verip mücadele edelim.

PVC PANCUR = ÇAĞDAŞ GÜZELLİK

PVC PANCUR SİSTEMİ,
diğer pancur sistemlerine göre;

- Daha ucuz
- Daha zarif ve hafif
- Daha çok yalıtım olanağı sağlar
- Leke-kir-toz tutmaz.

(Temizliği basit ve kolaydır. Deterjanlı su ile silindiği zaman ilk günkü parlaklığını alır.)

- İklim ve hava şartlarından etkilenmez (Şişmez - Çatlamaz - Paslanmaz - Boya istemez)
- Alev almaz ve aktarmaz.

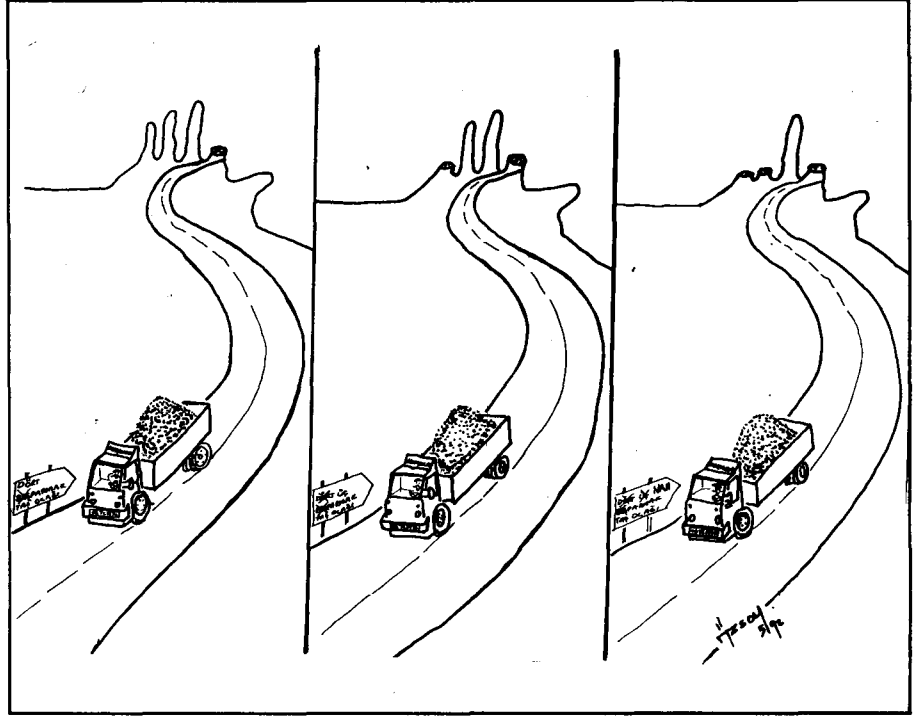
- PVC ye renk maddesi katılmadığı için rengini ve parlaklığını korur.
- Ömrü, binanın ömrü kadardır.
- Pancur yatağı kuşatılmış kapı ve pencere kasasına takılabildiği gibi; dar kasaya veya kasası olmayan kapı ve pencereye de kolaylıkla uygulanabilir.
- Yukarıya açılabilirdiği gibi, öne doğru da açılabilir.
- Günümüzde gelişmiş ülkelerde ve Türkiye'de en çok rağbet edilen ve uygun olarak kullanılan pancur sistemidir.

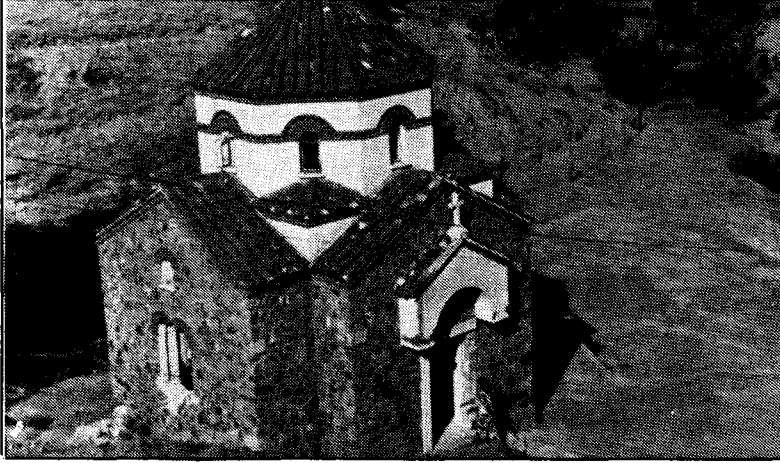
11, Mehmet Ali Görmüş Sokak
Lefkoşa
Tel:75634 - 75499

Değerli Okurlar,

Bu ayki okurlarla köşemizde her zaman unutulmuş bir-iki konuya birkez daha parmak basmak istiyorum. Çevre, hepimizin bildiği gibi toplumun gündeminde artık yeterince yer edinmiştir. Ama en önemlisi çevre sorununun sadece kirlilik ve çöp değildir, bunun yanı sıra doğada kaynakların plansızca harcanması ve toplumsal bozulma gibi konuların çevre sorunlarından farklı kefedilmesi algılanmaması lazım. Siyasilerce verilen bazı sözlerin unutulması da doğal ve kültürel mirasımızı teker teker elimizden kaçırmamıza neden olmaktadır. Politikacılara Mimarca gönderilmektedir. İkazlarımızı da okuduklarından eminiz. O zaman icraata davet ediyoruz.

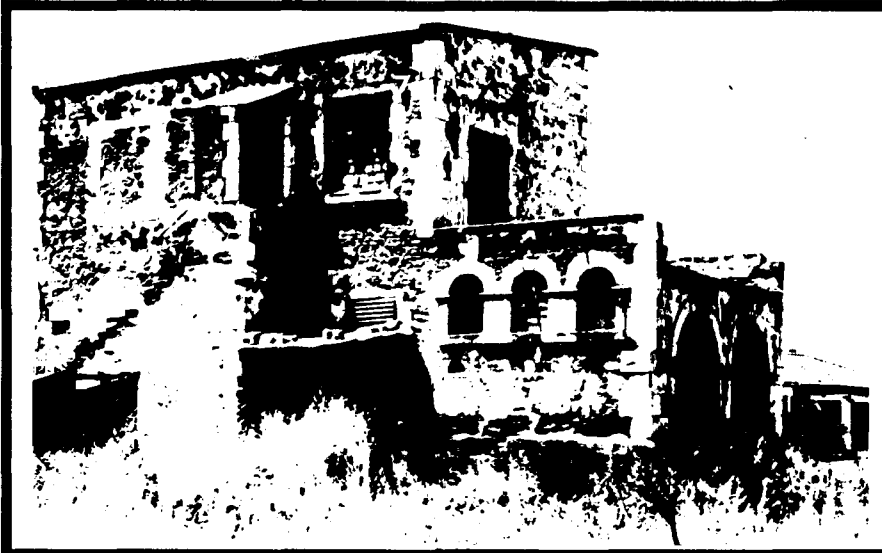
Karikatür: Ezcan ÖZSOY

Kayıp Kilise Aranıyor!

Yanda Eşkali verilen yapı kayıptır. En son Yeşil Irmak Bölgesinde görülen konu binayı görenlerin Odamıza haber vermesi kültürümüz ve aydın tavrımız adına rica olunur. Mimarlar Odası

Fotoğraf: Hüseyin AKTUNA

Demirhan-Tren İstasyonunun sökölmeden önceki son hali.

**Demirhan Tren İstasyonu
NOSTALJİ
olmaya mahkum
edilmemeli
Karayolları Master Planı
Uygulamaları
esnasında sökülün bu
istasyon
ne zaman yeniden
inşa edilecek?**

Birleşmiş Milletler Göçmenler Yüksek Komiserliği (UNHCR)'in sponsörlüğünde Odamız ve Rum Mimarlar Birliği'nin birlikte organize ettikleri (Architectural Ideas Competition) Mimari Görüşler Yarışması'nda 1.liğe layık görülen üç çalışmadan birisi olan bu çalışma için; Ahmed V. Behaeddin, Hüseyin Ateşin, A. Dikaos ve C. Loizides'ten oluşan yarışma jürisi 7 Nisan, 1992 tarihinde Ledra Palace Hoteldeki ödül töreninde yaptıkları açıklamada "Sempatik bir montajla tarihi sur duvarlarına müdahale etmeksizin önerilmiştir. Hisarların dibindeki hendeğe doldurulan suda surların yansıtılması ile sur duvarlarının erişilmez yüceliği, kıymet ve öneminin vurgulanması övgüye layık görülmüştür." denmektedir.

1. ÖDÜL

Mimar Necdet TURGAY

Mimari görüşlerini belirttiği raporu:

James Jacobs ve Kevin Lynch'in dedikleri gibi, kentin dokusunu oluşturan herhangi bir elemanın tek başına ele alınarak, onun oluşumunun, yaşamasının, hayatta kalmasının nedenlerinin, bu elemanın kentin geneli ile olan karşılıklı etkileşimlerinin, zaman ve mekan içerisinde incelenerek anlaşılması ile mümkündür. Bu matriks içerisinde ele alındığında yarışma konusu yerine bugün için nefes almakta zorluk çeken yapısının izah edilebilmesi, kendisine kent genelinde entegre ve görel bir yaşam kazandırmak amacıyla yüklenmesi gereken işlevin n'olacağı hakkında karar verilebilmesi, çözümlenmesi oldukça karmaşık bir problem, bir dillema gibi durmaktadır.

Yarışma konusu bölgenin şimdiki, zorlukla nefes alan durumunu nedenlerini, zaman içerisinde (tarihi süreç) gelişmiş sosyoekonomik, sosyokültürel ve buranın geleceğini şekillendirecek olası sosyal ve siyasi politikalarla ilgili verilerden yoksun olarak ve sadece iki ana faktöre bağlı kalarak anlamak durumunda kaldım. Bunlardan birincisi, yarışma şartnamesinde Jane Jacob ve Kevin Lynch'ten yapılmış alıntılar bana ilettiği mesajlar ve benim kişisel olarak yakın tarihe dayalı, kentteki sosyal, politik ve siyasi değişimlerin yarattığı sonuçlarla ilgili gözlemlerimdir.

Birinci faktör, mevcut dokunun oluşumuna neden 1960'lı yıllara kadar olan kent ölçeğindeki etkileşim sistematığının ne olduğunu, ikinci faktörde 1960'lı yıllara dayalı siyasi çalkantıların sonucunda bu bölgenin yaşam için gereken güvenli ortamın kalkması ve sonucunda da terk edilmişliğinin, o zamana dek yüklendiği işlevlerini dondurmuşluğunun ortaya çıkmış olduğu gerçeğidir. Özetle; Zaman ve Mekan burada donmuş gibidir.

NASIL BİR PROJE (ÇÖZÜM)?

A, B ve C alanları, şu anda hernekadar

da fiziki olarak belirgin bir şekilde tanımlanmış ve birbirlerinden ayrı, ayrı algılanacak kadar bağımsız kalmışlarsa da, kentin genelinde, onun bir parçası olarak işlev kazanmaları halinde, kente ilgili, kaçınılmaz olan sosyo ekonomik ve kültürel değişim sürecinden etkilenmemeleri, değişime uğramamaları imkansız görünmektedir. Şimdiki özgün karakterlerini (özellikle C bölgesindeki dokunun) yaşatabilmeleri, buraya yüklenecek işlevin, kent halkını oluşturaniki ayrı toplumun ortak değerlerine dayandırılmış Master Plan sürecinde, Master Plan bilimsel kriterleri doğrultusunda yapılacak araştırma sonuçlarına dayalı sentezlemelerden elde edilecek işlevler olmalıdır.

"Şehir Dokusu" kavramı açısından bakıldığında A, B ve C bölgelerinin kentte iki ayrı toplumsal değerlerin ve bu değerlerin yakın tarihte birbirlerine ters düşmesine bağlanabilecek bölünmüşlüğü var olmasına karşın, yeniden kazandırılacak ideal bir işlevle, fiziki bir bütünlüğü, -en azından sosyal ve işlevsel hiyerarşi düzeni içerisinde ve kent geneline entegre olurken- hala koruyabileceklerini izlemek mümkündür...

Buraya kadar anlattıklarımın bana düşündürdüğü A, B, ve C'de yapılmasını önereceğim projenin, burada zamanın ve mekanın bir kez daha donmasına olanak vermiyecek, yukarıda bahsettiğim sentezlemelere dayandırılacak işlevlerini (ki bu kentin genelinde -en azından fiziki anlamda- kenti oluşturan üretim ilişkileri bazında bölgenin kente bütünleşmesini sağlayacaktır...) verirken, bunun yanı sıra, bu işlevleri implime edecek ve kentin sosyal gelişimine bilimsel ve evrensel değerler üretmek katkıda bulunacak ideal (demokratik) insanı üretecek bir proje olması şarttır.

Bu dürtülerin sonucunda, bir önceki paragrafta bahsettiğim endişelerimi tatmin edecek projenin, Akademik Kurum niteliğinde (bir araştırma enstitüsü) bir çözümleme olabileceğine karar verdim.

Proje Şartnamesinin verdiği, yaptırımcı (deterministic) olmaması, demokratik ve humanist bir çözüm olması ile ilgili mesajına belki ilk bakışta biraz ters düşer gibi görünüyorsa da, projemin önerdiğim adının Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Enstitüsü olduğunu ve fakülteleri itibarıyla, iki toplumun kültürel ve sosyal değerlerine dayalı araştırmalar, sentezlemeler ve felsefeler üretmek, kentin geleceğini şekillendirecek, dokusunu bütünleştirecek, yeni kuşak kafaları (mentaliteler) yaratacak bir kurum olabileceğini hatırlatırsam, aslında verilmek istenen 'Demokrasi Gerekliliği' mesajına, temelden üretken olarak sadık kalacağımı zannediyorum.

Bu Ana fikirden hareketle;

Şartname verilerine göre çerçeveyi daraltarak ve tasarım kriterlerini özetler halinde, gerekçeleri ile birlikte verecek olursam;

Roccas ve Mula arasındaki, Roccas ve Mula dahil surların fiziki karakteristiğini daha da belirgin kılmak amacıyla, surların hemen içerisinde ve hemen dışarısındaki 'C' ve 'B' bölgelerine, mümkün olduğunca, oluştukları zamandaki şartları, günümüz kenti ilişki ve ihtiyaçlarını da gözönünde bulundurarak iade etmek gerekir. Bu cümleden olmak üzere, 'A' bölgesinde geliştirilmesi daha doğru olan (gerekçeleri için bk. daha sonraki paragraf), Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Enstitüsü'nün ihtiyaç duyacağı lojmanlar için, 'C' bölgesindeki Zahra Sokak, Tanzimat Sokak ve hemen gerisindeki sokaklarla çevrelenmiş dokunun tahsis edilmesi ve yeniden düzenlenmesi.

Doğal olarak, bu düzenlemenin, tarihi çevre bilincine sahip, kültürel mirasa saygı duyacak bir operasyonla gerçekleştirilmesi gerekecektir. Diğer bir deyimle, bu operasyonda uzman restorasyon mimarları, şehirciler ve peyzaj mimarlarının görev almaları şarttır.

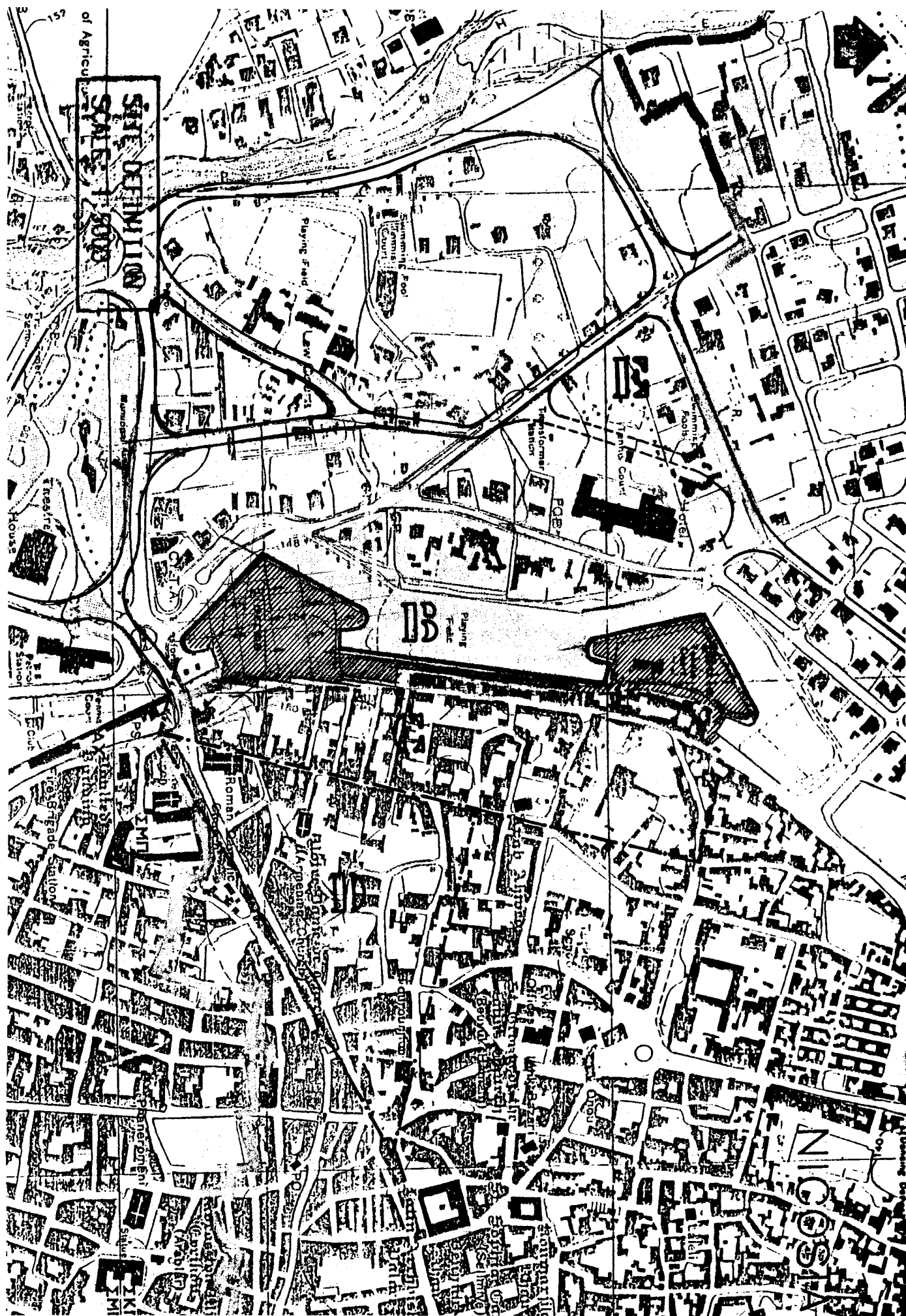
Kısaca notlar halinde verecek olursam; 'C'deki dokunun korunabilmesi için gerekli planlama kararlarını, kentin bugünkü gelişmişlik düzeyini ve bunun ihtiyaçlarını da kaale alarak şöyle sıralayabilirim:

- Bölgeyi araba trafiğinden arıtmak,
- Yaya ve Bisiklet trafiğine olanak sağlayacak bir trafik ağını, sokak peyzajı kararları ile birlikte ele alarak çözmek. Sokaka zemin dokusunu (genel anlamda peyzajını) doğal olarak, tarihi dokuya ters düşmiyecek, (ağırlıklı olarak dokunun olduğu zaman dilimindeki teknoloji ve materyalle) şekilde çözümlmek.

- Bugünlerde nerdeyse, tuvalet giderken dahi kullanmaktan vazgeçemediğimiz 'modernlik gereği' arabalara, bu bölgenin gerisinde, ona yakın ve gözlemlerime dayanarak, 'uygun potansiyel' gösteren, (1/2500 ölçekli haritada D' işaretli) bölgenin, içerisindeki kültür mirası ve/veya tarihi eser nitelikli birkaç yapıya da saygı göstererek park yeri ve 'C'nin servis alanı (Hinterland) olarak düzenlenmesinin 'C'nin yaşamına katkısı olacağını ve 'C'deki lojmanlarla ilişkisinin, görel olarak kurulması gereğine inanıyorum.

'C'ye bir de, C' için buraya kadar anlattıklarımın sonra, özgün ve iyi korunmuş olan bu bölgeye komşu ve fakat tamamen farklı bir kent sistematığı içerisinde gelişim tandansı gösteren 'A' ölgesinden bakalım, örneğin Ledra Palace'tan;

Tarihi kent duvarlarının özgün

karakterlerini daha da belirgin kılmak amacıyla, 'B' alanı içerisinde, herhangi bir yapılaşmaya neden olacak işlevlerin, gerekçeleri n'olursa olsun getirilmemesinin gerektiği kanaatindeyim. Tarihi duvarları biraz dikkatle izler ve onların kendi zamanlarında oluşum gerekçeleri ile ilgili olarak bize ne söyleyeceklerini duymaya çalışırsak (tarihi çevreye ve kültürel mirasa saygılı olabilmenin temel ilkesi, onu anlamaktan, verdiği mesajları algılamaktan geçer diyebilirim), ayrılmaz parçaları olan hendeklerinde 'C' bölgesi için verdiğim strateji doğrultusunda ele alınıp, korunarak kente entegre edilmesi gerekir sanırım.

Hendeklerin korunması ile ilgili tasarım kararının, ayrıca üçüncü boyutta ele alınarak surlarla, surların hemen içerisindeki Zahra Sokak konutlarının oluşturduğu kütle ve giderek 'A' bölgesindeki modern kent oluşum tandasları arasındaki hiyerarşik mekan ilişkisini gözetmesi gerekir. Bu bakımdan hendeklerin, eski kent duvarlarının modern kent kütlelerine veya dokularına entegrasyonunda bu hiyerarşik geçişi sağlayacak bir ara değer olarak işlenmesi gerekir. Benim bu amaca dönük önerim, Mula ve Roccas arasındaki hendeğin fazla derin olmayan bir gölet (man-made) haline dönüştürülmesi şeklindedir. Böylece, tarihi kent surlarının oluştukları zamanda, ihtiyaçları olarak yaratıkları hendekler bugün kendilerine, nefes alabilecekleri ve yaşamlarını sürdürebilecekleri bir mekan (Space) olarak iade edilmiş olacaktır.

'A'dan bakıldığında, Zahra sokağın insan kabiliyeti, insan erdemi estetiği, hendeğe yakıştırılmış, insan ölçeğinde ve peyzaj mimarisi kriterleri doğrultusundaki su elemanı (gölet) aracılığı ile, bu suya vereceği yansımalarla, görülebilecek Vista'nın bir parçası olacaktır. Hendeğin yüklendiği işlevin bir peyzaj işlevi boyutunda sınırlandırılmış olması, aksi bir yaklaşımla buraya önerilecek işlevlerin beraberinde getireceği karmaşık (sofistike) ihtiyaçlarla, olası bir yozlaşma veya bir türlü oturmayan suni zorlamalar içerecek çözümlemeler tehlikesini de ortadan kaldırmış olacağına inanıyorum.

Anlattıklarımın farkedilebileceği gibi, 'C'den 'A'ya doğru hareket eden çözüm kriterlerim, Genelden özele ve özelden genele doğru gelgitlerle (Feed-Back) tesbit edilmektedir. Kentin bir parçası olacağına inandığım sosyal ve kültürel araştırmalar Enstitüsünün, kendi tabiatı gereği, birtakım birimlerden (fakülteler) oluşacağı gözönünde bulundurulursa tezimin ruhu olan 'korumacı tavır' ve açıkça izah etmiş olduğum Mekansal (Spetial) kriterlerin sağlanabilmesi için 'A' da yapılacak Enstitünün yeni yapıları yanında ayrıca bu bölgedeki mevcut yapılarında entegrasyonu sağlanarak projelendirilmesi gerekecektir. Mevcut yapılara, gerekli duyulacak fakültelerin işlevleri yüklenebilir. Bu yapıların karakteristik olanlarının karakterlerini koruyan yenilemelere (renovasyon) gidilebilir.

Bu bölgenin en dominant elemanının

Ledra Palace Hotel'in olduğu açıkça görülmektedir. Hotelin Enstitünün ana çekirdeğini oluşturacak kullanıma, karakteristiğinin de korunarak dönüştürülmesini önermekteyim. 'A' için bir arka sınır belirlenmediğine göre, yapılaşma anlamında enstitünün gelişim alanını benim haritada 'E' bölgesi diye tanımladığım alana doğru, onu 'A'ya entegre edecek doğal yapıya kavuşturarak çözmek ve böylece, 'A' ve 'C' arasında, olması gerektiğine inandığım hiyerarşik geçişe (yukarıda da dediğim gibi, bu geçişi insan ölçeğinde tutarak, tarihi surları ve dokuyu domine etmiyecek, peyzaj-mimari anlamda- çözümlemelerine dayalı) fonksiyonel ve organik bir nitelik kazandırmak istiyorum.

'A' bölgesinin mevcut oryantasyonundan dolayı sahip olduğu bir potansiyelinde, Enstitünün amaçları bakımından ihtiyaç duyacağı, iki ayrı toplumun şu anda var olan Kültür merkezlerine olan, neredeyse aksial ve yakın ilişkiye olanak verdiğine, ayrıca dikkat çekmek isterim. Bu kafamda, enstitüyü 'A'da çözmek için tutarlı bir gerekçe oluşturuyor.

Son iki paragrafta bahsettiklerimin ışığında, bu entegrasyona kazandırılması gerekli olduğuna inandığım 'Doğallık' maalesef, yarışma şartnamesinin fizibil bulmadığı, 'A' dakitrafik ağının da gözden geçirilmesini ve yapılacak yeni düzenlemelerle, E, A, B, C ve D alanlarının enstitü kampüsü niteliğine dönüştürülmesini gerektirecektir. Bu o kadar korkunç değildir. Sadece Master Plan Kararları anlamında ve yukarıda sıraladığım bölgelerin entegrasyonundan oluşan enstitü kampüsünün, içerisinde yaşayacak ve üretecek olan insanlar tarafından implime edilebilmesi için gerekli olan 'Akılcı - doğru! bir trafik ağı için gereklidir. Hele bu trafik ağının araç ve yaya trafiği diye iki ayrı tabiatla olduklarını hatırla tutarsak, 'A'daki araç trafiğinin revizyona tabii tutulması ile ilgili savım daha da anlam kazanmaktadır. Bu cümleden olmak üzere, önerdiğim çözüme dayalı yeniden düzenlenmiş araç trafik ağı, 1/2500 ölçekli haritadan izlenebilir.

Araç park alanlarının, enstitünün geliştirilecek program ve tasarımına bağlı olarak belirlenecek bölgelerde, kampüsle organik ilişki içerisinde ve 'A' bölgesinde, yeraltı geçitleriyle kentin ana trafik arterlerine bağlanacak şekilde yeraltında gizlenerek çözümlenmesi gerektiğine inanıyorum. Bunun için 'A' bölgesi ile Hendek arasındaki mevcut yükseklik farkından istifade edilebilir.

OLUŞACAK YEŞİL DOKU HAKKINDA
Doğal elemanlar olan 'Yeşil' elemanların, tıpkı biz insanlar gibi suya, havaya ve beslenmeye ihtiyaçları vardır. Başka bir deyişle mimari tanımlaması ile 'Mekan'a ihtiyaçları vardır. Dahası, doğa onları daha birçok kaynağı ile birlikte biz sosyal ve akıllı yaratıkların (aslında filozof insanı sosyal hayvan diye tanımladı) yaşamlarını idame ettirebilmemiz için emrimize sunmuş bulunmaktadır. Ancak dikkat edilmesi gereken bir nokta, yaşamımız için gereken

bu kaynağın, doğanın sistematiği içerisinde görece bir işlevinin de olduğudur. Yeşil bu işlevi ile insana yaşamı için gerekenleri üretip vermektedir. Bunu yapabilmesi için haklı olarak, ihtiyacı olan yaşam şartlarını kendisine vermek gerekir.

'D'den başlayarak 'E'ye kadar uzanan alan içerisinde (kampüste) oluşturulacak yeşilin, hem bir önceki paragrafta bahsettiğim kendi temel ihtiyaçlarını sağlayacak mekanları ihtiva etmesi, hem tarihi dokuya saygılı boyutlarda olması ve en önemlisi, insanın yararlanmasına açık bir işlev yüklenmesi gerekiyor. Deterministik bir yaklaşımla bu yeşili oluşturacak doğal elemanların Kıbrıs'ın ekolojisiye uygun ve;

1) 'C' bölgesinde, sokakların peyzaj çözümleri içerisinde, daha çok alçak boyda ve karakteristik yapıların yüksekliklerini domine etmiyecek yuvarlak formda elemanlardan seçilmeleri...

2) 'A' bölgesinde, mevcut tabii zemin yapısını bozmadan ve bir koru yaratacak elemanların plantasyonuna gidilecek, yarışma şartnamesinde bahsedilen sportif aktivitelerden, yalnızca doğayı ezmiyen, onunla bütünleşen tiplerine (örneğin Jogging) olanaklar sağlanması. Doğayı daha bir ezici altyapı gereksinimleri olan tipteki sportif faaliyetlere ancak batı yönünde birtakım tesisleri zaten mevcut olan alanlarda olanak sağlanması. (bk. 1/2500 ölçekli harita).

3) 'C'nin hinterlandı işlevini yüklenmiş olan 'D' de, atıl kapasite durumundaki alanların içerisinde mevcut anıtsal birkaç yapıya saygılı davranarak, kampüsle ilgili yükleneceği işlev yanında, surlar içi kenti insanların Jogging boyutundaki sportif aktivitelerine olanak sağlayacak şekilde ikinci derecede, bir koruluk olarak geliştirilmesinin doğru olacağını düşünüyorum.

ÖZET

Bütün bu yoğun anlatımın aslında, yarışma projesinin yer alacağı alandaki, oluşmuş güzeli anlamamayı yardımcı olmuş dürtülerdir. Onu tanımak ve kente -kentin gelişim süreci içerisinde- entegre edilemek için birtakım kararlar aldım. Bunlar, daha önceki paragraflarda gerekçeleri ile birlikte verilmiştir. Ancak yine bütün bunlar beni, yarışma alanına önerdiğim projenin, ağırlıklı olarak korumaya dönük, mevcut dokuya ters düşmeyecek, onu yozlaştırmayacak bir çözümü aramaya doğru yönlendirdi. Bu çözümün, esas itibarıyla -en az- komplikasyon getirecek, doğallığı koruyacak, mevcut tarihi ve kültür mirası elemanlarının oluşturduğu mekanı rahatsız etmiyecek, yaşamları için gerekli olan bu mekanın nefes almasına müsade edecek peyzaj elemanlarından oluşması şartına bağlanması gerekti. Ve sonuçta 'C'yi bir gölete çevirerek herşeyi özetleyebileceğime inandım... Bu arada, proje hakkındaki fikirlerimin oluşmasına görüş ve eleştirileriyle katkıda bulunmuş çalışma arkadaşlarım, Paul L. Phedonos ve Stavros Kypragoras'a içten teşekkür etmek isterim.

KKTC'DE BİNA YAPIMCILARININ İHMAL ETTİKLERİ ÇELEN (PARAPET) DUVARINDAKİ YAPISAL SORUNLARIDAN BİRİ VE ÇÖZÜMÜ:

Ülkemizde uygulanan birçok çelen detayları ya yanlış tasarım ya da yanlış uygulama sonucu, yapılar ve binalar kısa sürede hasarlı ve sağlıksız hale gelmekte, gereksiz yüksek onarım masrafları ortaya çıkmaktadır. Özellikle çok karşılaşılan sorunlardan birisi teras damlı ya da gizli dereli yapılarıdaki çelen duvarları ile ilgili olan hasarlardır.

Çelen duvarlarının işlevsel görevi terastaki suyun bina üzerine akmamasını sağlama ve terasa korkuluk görevi yapmadır. Ancak bunların yanında bina görünüşüne ve çevreye mimari anlayış içinde plastik etkiyi güçlendiren bir yapı detayı olmasıyla ülkemizde önemli bir yüzde ile yanlış tasarlanmakta ve yanlış uygulanmaktadır. Böylece önemli yapı hasarlarının oluşmasına neden olup görsel ve işlevsel çirkinlikler oluşturmaktadır.

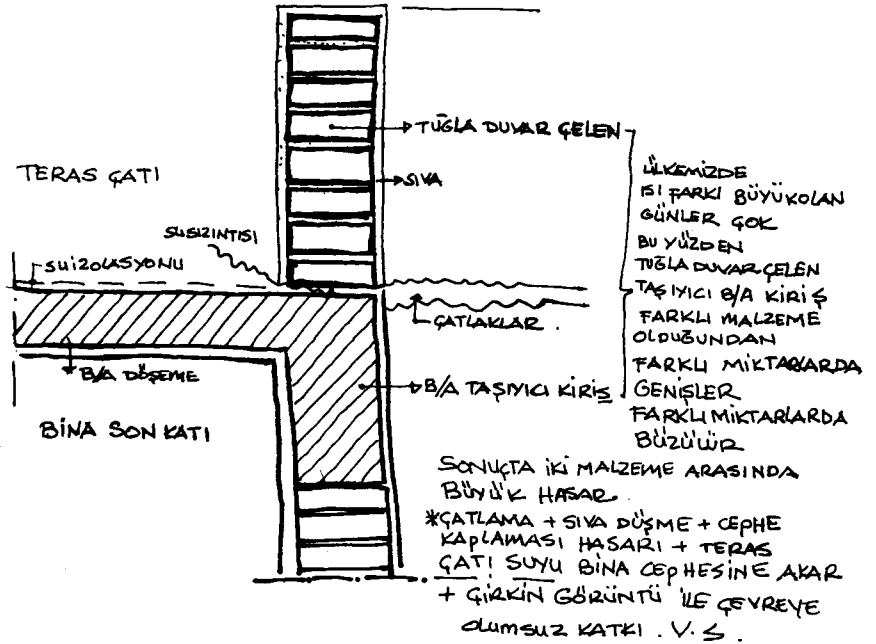
Çelen duvarlarında hasar oluşmasına neden olan faktörlerden biri; yapı malzemelerinin doğasına bağlı özelliklerden kaynaklanıyor.

Farklı malzemelerin aynı konstrüksiyon içinde aynı ya da farklı koşullar içinde bulunmaları genleşme farklılıklarının doğmasına neden olacaktır. Çelen duvarlarını oluşturan malzeme ile çelen duvarının oturduğu taşıyıcı yapı farklı malzemeden oluştuğu takdirde (Çelen duvarı genellikle tuğla, altındaki taşıyıcı yapı ise betonarme kiriştir)

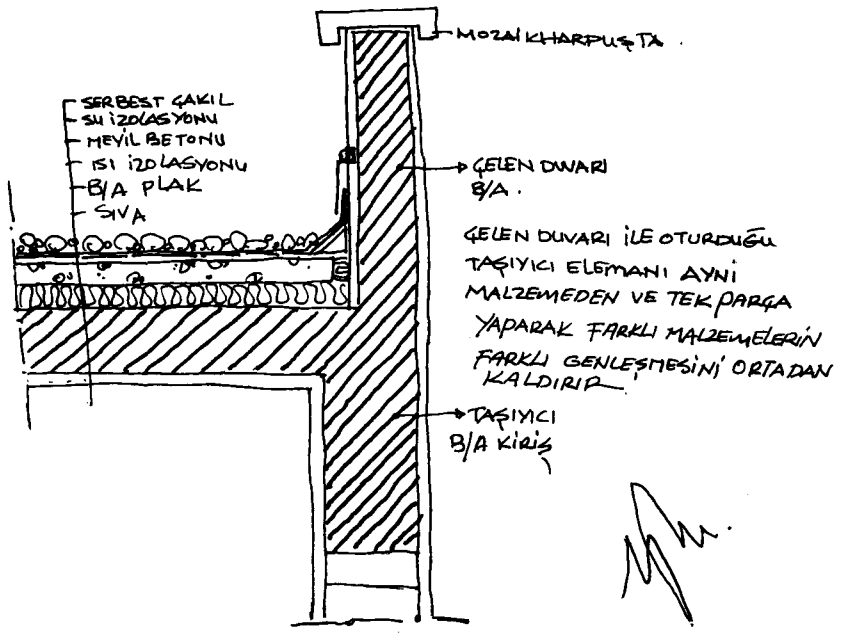
Bu iki farklı malzeme farklı miktarlarda genleşecek ve farklı miktarlarda büzülecektir.

Sonuçta iki ayrı malzemenin arakesitinde ve bu arakesiti örten sıvada çatlaklar olacaktır.

YANLIŞ

DOĞRU

PRESIDENT'S FOREWORD P. 1

The president of the Chamber of Architects Hüseyin İnan invites the members, especially the young members to contribute MİMARCA and announces that the subscription for MİMARCA is started to be provided for non-members. He writes about the recently organized conferences on the environmental issues in TRNC which focus to the visual pollution of an unplanned environment. He adds that the chamber is ready to co-operate with the Environmental Coordination Committee in order to develop public awareness to environmental pollution.

NEWS FROM THE CHAMBER P. 2

Ahmet Y. Bahçeci reviews the decisions made in the meetings of the Chamber on the 28th April 1992 and 25th May 1992. He underlines that the Chamber of Architects will take every opportunity to convey its views and approach on the environmental issues to public.

NEWS FROM THE UNION P. 2

Kadri Fellahoğlu writes about the following points:

- Visits of the Administrative Board Union of the Chambers of Cyprus Turkish Engineers and Architects to the Eastern Mediterranean University and politicians.
- the necessity of establishing the Institute of TRNC Standards.

THIS MONTH'S ISSUE (1) P.P. 3-7

The president of the Union of the Chambers of Cyprus Turkish Engineers and Architects Tamer Gazioğlu writes about Economic Development and Environment in developed and developing countries. In this article which was presented in the 1st Scientific Co-operation Conference among Turkish States in June 1992, he analyzes Economic Growth Approach, Basic Needs Approach and Structural Adjustment Approach. Giving statistics about resource consumption he examines the future of environmental planning with sustainable development approach.

PORTRAITS FROM THE CHAMBER

P.P. 8-9

Funda Yeşilada and Sergül Hamidi introduce and interview the Head of TRNC Council Housing Department Artan Ilgar

CHIT-CHAT

P.P. 10-12

Ezcan Özsoy and Turgay Salihoğlu introduce the Gönyeli Sports Center and interview the local people, administrators and technical staff who will involve in the construction of the premises.

THE DISCUSSION OF THIS MONTH

P.P. 13-15

Hasan Yücel and Yeşim Feridun reports from the open discussion "Çevre 92" which was held in the AKM on the 29th May 1992. They criticize misuse of concepts and terminology about environmental

issues.

The President of the Chamber of Architects Hüseyin İnan criticize architectural and environmental problems in TRNC.

WITH THE READERS VIEWPOINTS AND SNAP-SHOTS P. 17

Ezcan Özsoy writes about various problems of architects in TRNC and about visual pollution of the environment.

ARCHITECTURAL IDEAS COMPETITION P.P. 18-20

Chamber of Architects introduce Necdet Turgay's project which won the first price at Architectural Ideas Competition sponsored By United Nations High Commissioner For Refugees.

FOR THE INFORMATION OF THE READERS P. 21

Ekrem Bodamyalızade indicates the improper detailing of ceiling heights in TRNC.

THE STATISTICS P. 23

The statistics of a number of recently approved architectural projects by the Chambers of Architects and Civil Engineers are presented by Emre Günce and Turgay Salihoğlu

THE CONSTRUCTION MATERIALS AND LABOUR PRICES P. 24

A market research made by Hasan Yücel and Ekrem Bodamyalızade on the current prices of construction materials and of labour in June 1992 in TRNC is presented.

Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası ortak vize bürosunda vizelenmiş olan 112 adet proje dosyasının dökümü ve konularına göre dağılımı:

YENİ İNŞAATLAR

Dosya Konusu	Dosya Sayısı	Toplam Dosya Sayısına %'desi
Konut	47	41.963
Konut+Dükkan	7	6.250
Konut+Yardımcı Bina	1	0.893
Konut+Dükkan+Ofis	1	0.893
Konut+Depo	-	-
Konut+Garaj	3	2.679
Ofis	-	-
Dükkan	4	3.571
Dükkan+Ofis	2	1.786
Dükkan+Depo	-	-
Garaj	2	1.786
Depo	-	-
Turistik Tesis	1	0.893
Atölye	1	0.893
Gazino+Lokanta	-	-
Salon	2	1.786
Benzin İstasyonu	1	0.893
Fırın	-	-
Oto Park	-	-
Yardımcı Bina	1	0.893
Spor Tesisi	-	-
Bodrum	-	-
YENİ İNŞAAT DOSYALARI TOPLAMI	73	65.179

TAKSİMATLAR

Dosya Konusu	Dosya Sayısı	Toplam Dosya Sayısına %'si
Bina Taksimatı	6	5.357
Arazi Taksimatı	3	2.679
Parselasyon	5	4.464
TAKSİMAT DOSYALARI TOPLAMI	14	12.500

DİĞER DOSYALAR

Dosya Konusu	Dosya Sayısı	Toplam Dosya Sayısına %'si
Ek İnşaat	14	12.500
Tadilat+Tamirat	2	1.786
Rölöve	3	2.679
Telleme	4	3.571
Yapıldı Projesi	-	-
Havuz	2	1.786
DİĞER DOSYALARIN TOPLAMI	25	22.321

MAYIS 1992

Derleyenler: Y.Mimar Hasan YÜCEL
Mimar Ekrem Z.BODAMYALIZADE

**YAPI-TESİSAT GEREÇLERİ
VE İŞÇİLİK BİRİM FİYATLARI**

MALZEME	SATIN ALMA YERİ	FİYATI	/ÖLÇÜ BİRİMİ	MALZEME	SATIN ALMA YERİ	FİYATI	/ÖLÇÜ BİRİMİ
* KABA İNŞAAT				Prefabrik Membran 3 mm	Piyasa	47.950 TL /kg	
Portland Çimento	Piyasa	18.500 - 18.900 TL	/torba	Prefabrik Membran 4 mm	Piyasa	58.300 TL /m2	
Kireç (25 kg)	Piyasa	11.000 - 12.500 TL	/torba	Prefabrik Membran 3.5kg	Piyasa	51.400 TL /m2	
Marsilya tipi Kiremit	Piyasa	2.500 - 3.200 TL	/adet	Prefabrik Membran 4.5 kg	Piyasa	54800 TL /m2	
Tuğla (100x200x300)	Fabrika	1.100 TL	/adet	Febsilicon Nem Kesici	Piyasa	100.000 TL /galon	
Gaz Harçlı Blok (15 cm)	Piyasa	112.500 TL	/m2	Margas File 200m2rulo	Piyasa	2.000.000 TL /rulo	
Briket (10x20x40)	Fabrika	950 - 1000 TL	/adet				
Kırma Kum (5m3)		300.000 - 350.000 TL	/kam.	* BOYA KAPLAMA CİLA			
Kırma Çakıl (5m3)		300.000 - 350.000 TL	/Kam.	Antipas	Piyasa	16.300 TL /kg	
Blokaj (dere) (5m3)		260.000 - 290.000 TL	/Kam.	Super Metal Primer	Piyasa	20.000 TL /kg	
Kartonpiyer Alçısı (35 kg)	Piyasa	60.000 TL	/torba	Plastik 25 kg	Piyasa	14.600 TL /kg	
Sıva Alçısı (35 kg)	Piyasa	62.000 TL	/torba	Sentetik	Piyasa	24.400 TL /kg	
Saten Alçı (35 kg)	Piyasa	120.000 TL	/torba	Betonite 25 kg	Piyasa	18.600 TL /kg	
Alçı Tutkal (35 kg)	Piyasa	156.000 TL	/torba	Hazır sıva 28.5 kg	Piyasa	4.950 TL /kg	
Duval Alçı Blok	İnşaatta	110.000 TL	/adet	3P Parke Verniği 14 kg	Piyasa	52.500 TL /kg	
Metal Kalıp Yağı (20 lt)	Piyasa	17.750 TL	/lt	Akrilik Macun	Piyasa	23.000 TL /kg	
Ahşap Kalıp Yağı (20 lt)	Piyasa	7.300 TL	/lt	Rolltex 20 kg (iç)	Piyasa	50.000 TL /kg	
Beton Kur Kaplaması (20 kg)	Piyasa	10.600 TL	/kg	Rolltex 20 kg (dış)	Piyasa	57.000 TL /kg	
Akışkanlık Katkısı (25 kg)	Piyasa	7.800 TL	/kg				
* AHŞAP İNŞAAT MALZEMESİ				* KAPLAMA MALZEMESİ	TÜRKİYE	-AVRUPA	
Çam Kereste (Kalıplık)	Piyasa	1.860.000 - 2.000.000 TL	/m3	KARO FAYANS			
Çam Kereste (Doğramalık)	Piyasa	2.280.000 - 2.700.000 TL	/m3	15x15 beyaz	Piyasa	36.000 TL/m2	
Çam Kereste (Döşemelik)	Piyasa	90.000 TL	/m2	15x15 renkli	Piyasa	52.500 TL/m2 - 82.500 TL /m2	
Sunta (122x244) 18 mm	Piyasa	89.500 TL	/adet	SERAMİK KAROLAR			
Sunta (366x183) 18 mm	Piyasa	375.000 TL	/adet	10x20 beyaz	Piyasa	52.500 TL/m2 - 98.000 TL /m2	
* MADENİ EŞYA				20x20 beyaz	Piyasa	61.500 TL/m2 - 98.000 TL /m2	
Betonarme Demiri Ø6 mm	Piyasa	3.800 TL	/çubuk	33x33 beyaz	Piyasa	72.000 TL/m2 - 120.000 TL/m2	
Betonarme Demiri Ø8 mm	Piyasa	2.250 - 2.400 TL	/kg	KARO MOZAIK			
Kutu Profil 40/40 (1.5 mm)	Piyasa	50.000 TL	/6mt	(Pirinç) 40x40	Fabrika	45.000 TL/m2	
Kutu Profil 40/100 (3 mm)	Piyasa	157.300 TL	/6 mt	(Bize) 40x40	Fabrika	55.000 TL/m2	
Köşebent 40/40 mm	Piyasa	55.000 TL	/kg	(Ceviz) 40x40	Fabrika	60.000 TL/m2	
Alüminyum Beyaz	Piyasa	25.000 TL	/kg	(Marmarina) 40x40	Fabrika	90.000 TL/m2	
Alüminyum Renkli	Piyasa	27.000TL	/kg				
* ISI YALITIM MALZEMESİ				* SİHİHİ TESİSAT			
Perlit (200 lt)	Piyasa	140.000 TL	/Torba	Lavabo 40x50			
Decoral White 40 kg	Piyasa	1.400.000 TL	/kg	Beyaz extra	Piyasa	260.000 TL /adet	
Alubit Alüminyum 28 kg	Piyasa	1.400.000 TL	/kg	Eviye Beyaz	Piyasa	260.00 TL /adet	
* SU YALITIM MALZEMESİ				Eviye Damlalıklı Beyaz	Piyasa	685.000 TL /takım	
Sukes	Piyasa	28500 TL	/kg	Banyo Takımı Beyaz	Piyasa	2.567.000 TL /adet	
1C 2KD III (Poliuretan)	Piyasa	46.200 TL	/kg	Ayaklı Lavabo Beyaz	Piyasa	625.000 TL /adet	
Betonda su geçirimsizlik	Piyasa	6.410 TL		Rezervuarlı Klozet Beyaz	Piyasa	1.032.000 TL /adet	
Katkısı (22 kg)				Banyo Küveti Döküm Beyaz	Piyasa	1.425.000 TL /adet	
				Banyo Küveti Döküm Renkli	Piyasa	1.175.000 TL /adet	
				Duş Teknesi Döküm Beyaz	Piyasa	1.175.000 TL /adet	
				Duş Teknesi Döküm Renkli	Piyasa	1.350.000 TL /adet	

İŞÇİLİK	ÜCRETİ	ÖLÇÜ BİRİMİ
1-Kalıp (Düz)	17000.-	24000.- TL/m2
2-Kalıp (Düz Merdiven)	35000.-	50000.- TL/Basamak
3-Demir	400000.-	600000.- TL/Ton
4-Tuğla	700.-	1000.- TL/Adet
5-Briket	900.-	1300.- TL/Adet
6-Sıva (1+2+3 El)	16000.-	24000.- TL/m2
7-Fayans Kaplama	16000.-	22000.- TL/m2
8-Seramik Kaplama	16000.-	22000.- TL/m2
9-Karomozaik Kaplama	16000.-	22000.- TL/m2
10-Düz İşçilik (8 Saat)	50000.-	70000.- TL/Gün
11-Kalfa	65000.-	90000.- TL/Gün
12-Usta	90000.-	160000.- TL/Gün
13-Çimento İndirme	340.-	TL/Torba
14-Kireç İndirme	200.-	TL/Torba
15-Tuğla İndirme	43.-	TL/Adet
16-Karomozaik İndirme	85.-	TL/Adet

TAYF LTD.

**İNŞAAT BOYALARI - OTO BOYALARI -
MOBİLYA CİLALARI VE YENİ BİR ÜRÜN OLAN**

Marshallite

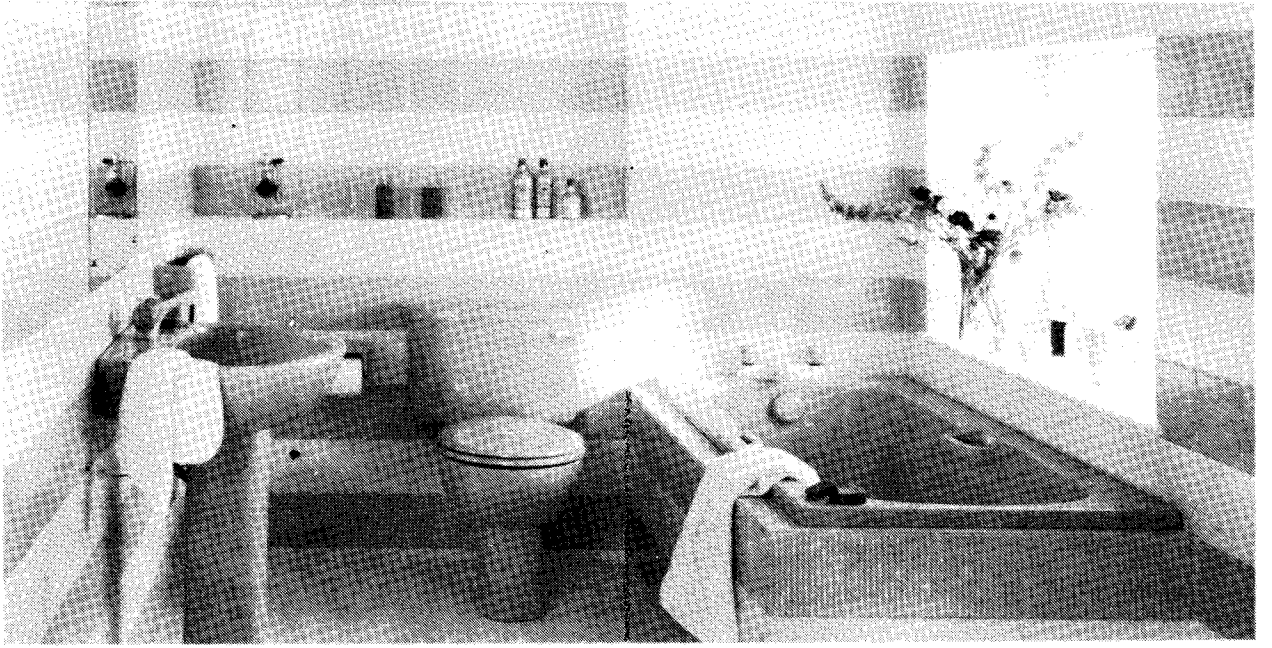
Yapı Endüstrisinde Goodyear-Marshall işbirliği ile
polyester (yağ esaslı) Elyafı kalın hazır sıvanın
15 değişik rengi ile satışına başladı.

Tüm mimar ve mühendislere duyurulur.

Türkiye'de 5 yıldızlı bir çok otelin kullandığı
su ile çözülmeyen kauçuk esaslı bir üründür.

Tel: Girne 52198-54519 Fax: 51185 Tel Lefkoşa: 81049

ART DESIGN

MICHELANGELO

**Öyle değerler vardır ki
Anlatılamaz
Hep bir şeylere benzetilir
Pırlanta gibi, elmas gibi...**

STUDIO

***İdeal
Standard***

ERMATAS LTD. ve yetkili satıcılarında

Abdi İpekçi Cad., Peyak Karşısı - Lefkoşa Tel: 85800 Fax: 74475 Tlx: 57379 EMTS

Dizgi-Baskı:
DÖRTRENK MATBAACILIK LTD.
Organize Sanayi Bölgesi, Lefkoşa
Tel: 74906, 84104 Fax: 75240